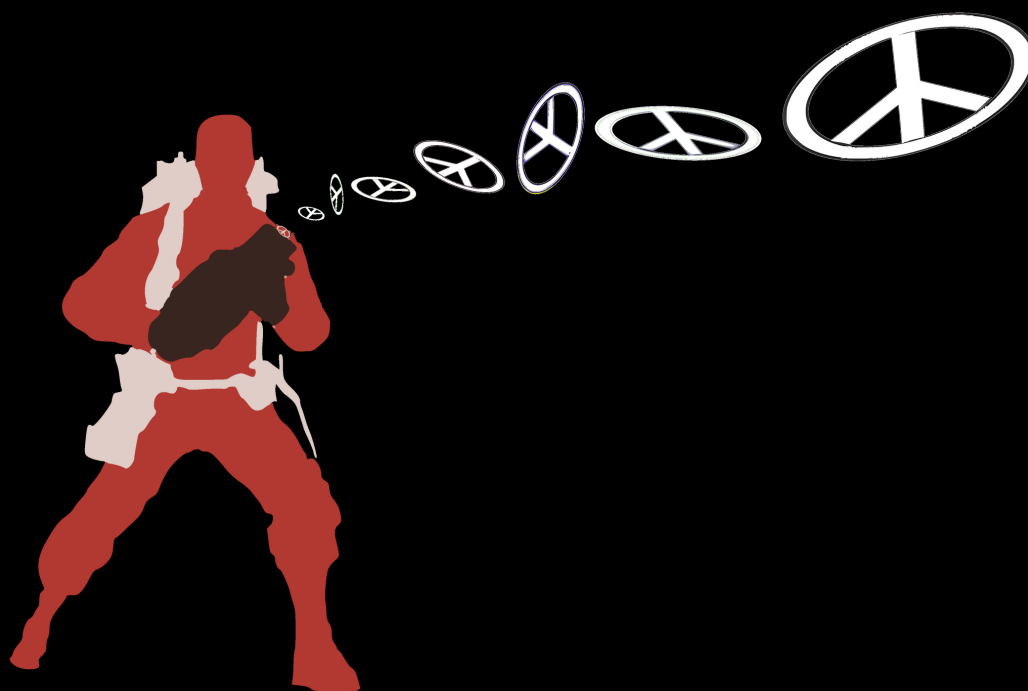

HATEBUSTERS

Youth against hate

ΟΔΗΓΟΣ HATEBUSTERS

ΠΩΣ ΝΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΉΣΕΤΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΉ ΡΗΤΟΡΙΚΉ
ΜΪΣΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΟ -ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ

ΟΔΗΓΟΣ HATEBUSTERS

ΠΩΣ ΝΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΕΤΕ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΜΙΣΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΟ-ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ

Εκδότες: Südwind, Kainotomia, Danmar, Crossing Borders, Mine Vaganti NGO (2020)

Συντάκτες: Elena Kundrat, Anastasia Oikonomoula, Agnieszka Cyburt, Owen Savage, Patrizio Ricci

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή αυτής της έκδοσης δεν αποτελεί έγκριση του περιεχομένου, που αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ΠΊΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΈΝΩΝ

04	1. ΤΟ ΕΡΓΟ HATEBUSTERS	45	5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ
05	2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ HATEBUSTERS	49	6. ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
06	3. ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΜΙΣΟΥΣ ΚΑΙ Ο ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΟΥΜΕ	50	7. ΠΗΓΕΣ
16	4. ΠΩΣ ΝΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΕΤΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΜΙΣΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ ΣΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟ	54	8. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ
16	4.1 Ενσυνειδητότητα και αυτορρύθμιση		
21	4.2 Εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα και τη ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας		
24	4.3 Η αυξημένη επιρροή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και η δύναμη της αυτο-οργάνωσης		
28	4.4 Διοργάνωση εκστρατείας κατά του μίσους στο διαδίκτυο		
41	4.5 Εκπαιδευτικό υλικό για τη ρητορική μίσους και το διαδικτυακό εκφοβισμό		

HATEBUSTERS

Youth against hate

1. ΤΟ ΕΡΓΟ HATEBUSTERS

Τι είναι το έργο Hatebusters;

Το έργο Hatebusters είναι ένα διετές Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+, το οποίο περιλαμβάνει πέντε εταίρους οργανισμούς από πέντε διαφορετικές Ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίοι εργάζονται από κοινού για την πρόληψη της ρητορικής μίσους και του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο.

Σε ποιους απευθύνεται;

The project's target groups comprise young people and multipliers from school and extracurricular youth work. Οι ομάδες στόχοι του προγράμματος αποτελούνται από νέους ανθρώπους και πολλαπλασιαστές της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, από τον τομέα της νεολαίας και της κοινωνικής εργασίας.

Was sind die Projektziele?

Το πρόγραμμα Hatebusters στοχεύει να:

- Εξοπλίζει τις ομάδες στόχους με δεξιότητες ώστε να αναγνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν εποικοδομητικά τη ρητορική μίσους και τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο
- Ενημερώσει για τις αρνητικές επιπτώσεις του μίσους στο διαδίκτυο τόσο στα άτομα, όσο και στην κοινωνία (σε επίπεδο διαδικτύου και εκτός) και επομένως, να
- Τους ενθαρρύνει να δραστηριοποιηθούν ενάντια στο μίσος στο διαδίκτυο και να αναλογιστούν την δική τους συμπεριφορά στο διαδίκτυο

Ποιες είναι οι κύριες δραστηριότητες του έργου;

Εκτός από τον Οδηγό Hatebusters «Πώς να καταπολεμήσετε τη ρητορική μίσους και τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο» οι κύριες δραστηριότητες του έργου θα είναι το Toolkit Ενημέρωσης Hatebusters και η Εφαρμογή Hatebusters, οι οποίες θα αναπτυχθούν το 2021. Το Toolkit Ενημέρωσης Hatebusters θα περιλαμβάνει μια διαδικτυακή εκστρατεία και έναν οδηγό για νέους 13-24 ετών. Η Εφαρμογή Hatebusters θα είναι μια εφαρμογή για κινητά, η οποία θα περιλαμβάνει ένα τμήμα πληροφόρησης, όσο και ένα παιχνίδι προσομοίωσης. Η Εφαρμογή θα έχει δύο προφίλ: ένα για νέους και ένα για πολλαπλασιαστές.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ HATEBUSTERS

Γιατί χρειάζεται ένας Οδηγός Hatebusters “Πώς να καταπολεμήσετε τη ρητορική μίσους και τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο”;

Το μίσος που κατευθύνεται ενάντια σε συγκεκριμένες ομάδες μπορεί να εκδηλωθεί με λόγια και πράξεις και βασίζεται τόσο στην ιδεολογία, όσο και στις προκαταλήψεις. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα δεδομένα από την ιστοσελίδα του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, ο δείκτης εγκλημάτων μίσους αυξάνεται σε ανησυχητικό βαθμό σε κάποιες Ευρωπαϊκές χώρες¹. Η ρητορική μίσους περιλαμβάνει πολλές διαφορετικές μορφές έκφρασης, οι οποίες προάγουν ή δικαιολογούν το μίσος, τη βία και τη διάκριση σε βάρος ενός ατόμου ή μια ομάδας ανθρώπων για διάφορους λόγους, γεγονός που συνιστά σοβαρή απειλή για τη συνοχή μιας δημοκρατικής κοινωνίας, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το κράτος δικαίου. Δεν είναι μόνο η (εντός και εκτός διαδικτύου) ρητορική μίσους που αποτελεί τεράστιο πρόβλημα, αλλά και ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο, με αναφορές που δείχνουν τρομακτικά αποτελέσματα. Το “2019 Δεδομένα Εκφοβισμού στον Κυβερνοχώρο”, αποτελεί μια αναφορά από το Κέντρο Έρευνας για τον Εκφοβισμό στον Κυβερνοχώρο στις Η.Π.Α που διαπίστωσε ότι το 37% των μαθητών μεταξύ 12 και 17 ετών έχει αποκαλύψει ότι έχει υπάρξει θύμα εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο, ενώ το 15% παραδέχεται ότι έχει υπάρξει αυτουργός διαδικτυακού εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο².

Ποιοι είναι οι στόχοι αυτού του Οδηγού;

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω, ο Οδηγός Hatebusters «Πώς να καταπολεμήσετε τη ρητορική μίσους και τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο» αναπτύχθηκε με σκοπό να:

- Προσφέρει σε νέους ακτιβιστές και πολλαπλασιαστές της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, στον τομέα της νεολαίας και κοινωνικής εργασίας, θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις για την αναγνώριση της ρητορικής μίσους και του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο καθώς και για τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στα άτομα και την κοινωνία
- Ευαισθητοποιήσει σχετικά με τη σημασία της ατομικής και κοινωνικής ευθύνης (σε επίπεδο διαδικτύου και εκτός) για μια δημοκρατική και πλουραλιστική κοινωνία
- Προάγει τη συμμετοχή ενάντια στο μίσος (σε επίπεδο διαδικτύου και εκτός): 1) εξοικειώνοντας τους αναγνώστες με τις έννοιες της αυτορρύθμισης και της ενσυνειδητότητας, 2) εκπαιδεύοντάς τους για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας, και 3) ενδυναμώνοντάς τους, ώστε να χρησιμοποιούν εκστρατείες για να καταπολεμήσουν το μίσος στο διαδίκτυο.

Τι μαθαίνω διαβάζοντας τον Οδηγό;

Διαβάζοντας αυτό τον Οδηγό, θα μάθετε τι είναι η ρητορική μίσους και ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο, γιατί πρέπει να τα καταπολεμήσουμε και πως μπορούμε να τα καταπολεμήσουμε με :

- Την ενσυνειδητότητα και την αυτορρύθμιση
- Την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ψηφιακή εργασία στο πεδίο της νεολαίας
- Την αυξημένη επιρροή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και τη δύναμη της αυτο-οργάνωσης

¹ Organization for Security and Cooperation in Europe, 2020

² Keen & Gomes, 2016, 193-194

3. ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΜΙΣΟΥΣ ΚΑΙ Ο ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΟΥΜΕ

Το πώς ορίζουμε κάτι έχει φοβερές συνέπειες για τη στάση μας απέναντί του, εάν το αντιλαμβανόμαστε ως πρόβλημα ή όχι, ποια μπορεί να είναι η αντίδρασή μας σε αυτό και ποιες δυσκολίες μπορεί να προκαλέσει η αντίδρασή μας. Το ίδιο ισχύει και για τα φαινόμενα της ρητορικής μίσους και του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο.

Η ρητορική μίσους (στο διαδίκτυο και εκτός) μπορεί να αναφέρεται σε διαφορετικά θέματα, όπως σε φυλετικές ή θρησκευτικές προσβολές, προσβλητική απεικόνιση ευάλωτων μειονοτήτων σε αφίσες ή στο διαδίκτυο, εγκληματικότητα ή επικινδυνότητα και πρόσκληση για συσπείρωση εναντίον των μελών μιας συγκεκριμένης ομάδας που λαμβάνει μίσος³, ενώ ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο είναι μια μορφή διαδικτυακού εκφοβισμού που κατευθύνεται απευθείας σε άτομα. Αυτό το κεφάλαιο παρέχει μια εισαγωγή στην αναγνώριση της ρητορικής μίσους και του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο και στο πώς τα κατηγοριοποιούμε αποτελεσματικά, διατηρώντας ταυτόχρονα το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και στην ισότητα. Καταδεικνύει, επίσης, πόσο επικίνδυνος είναι ο αντίκτυπος του μίσους σε επίπεδο διαδικτύου και εκτός. Αυτός ο οδηγός στοχεύει να διασφαλίσει ότι οι αντιδράσεις και οι μέθοδοι ως απάντηση στη ρητορική μίσους και τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο συμμορφώνονται με το διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ιδιαίτερα όσον αφορά το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης.

Τι σημαίνει ρητορική του μίσους;

Η ρητορική μίσους είναι μια σύνθετη και αμφιλεγόμενη έννοια ως προς τον ορισμό, για αυτό δεν υπάρχει καθολικά αποδεκτός ορισμός της. Οι απόψεις διαφέρουν και στην κατανόηση σχετικά με το τι συνιστά ρητορική μίσους και στις συνέπειες που μπορεί να συνεπάγεται. Η «ελευθερία του λόγου» συχνά αντιτίθεται στη ρητορική μίσους και συνεπώς, μερικοί άνθρωποι είναι διστακτικοί να «δράσουν» ενάντια στη ρητορική μίσους, επειδή την αντιλαμβάνονται ως έναν απαράδεκτο περιορισμό στο θεμελιώδες δικαίωμα που διαθέτουν στην ελευθερία της έκφρασης⁴. Η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης (1997) ορίζει την ρητορική μίσους ως εξής:

Στο πλαίσιο του έργου Hatebusters, ο ορισμός της ρητορικής μίσους είναι περισσότερο διευρυμένος από εκείνον που παρέχεται από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Για να το θέσουμε απλά: η ρητορική μίσους αναφέρεται σε οποιαδήποτε έκφραση διάκρισης μίσους προς τους ανθρώπους. Οτιδήποτε εμπίπτει σε αυτόν τον ορισμό, πρέπει να αντιμετωπίζεται και να αντιτάσσεται.

Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι η αντίδραση στη ρητορική μίσους δεν οδηγεί απαραίτητα στον περιορισμό του λόγου ή την απαγόρευσή του⁵. Αυτός ο οδηγός παρουσιάζει διαφορετικούς τρόπους που μπορούμε να χρησιμοποιούμε για να απαντάμε στο μίσος χωρίς να περιορίζουμε την ελευθερία του λόγου.

Τι είναι ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο και πως διαφέρει από τη ρητορική μίσους στο διαδίκτυο;

- Η ρητορική μίσους και ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο είναι το ίδιο, όσον αφορά στα διαδικτυακά κανάλια που χρησιμοποιούνται και τις προθέσεις και τα κίνητρα που εμπλέκονται. Ωστόσο, ενώ η ρητορική μίσους συνήθως στοχοποιεί μια ομάδα ανθρώπων, ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο, αντιθέτως, κατευθύνεται προς τα άτομα- τα μεμονωμένα θύματα έρχονται

³ Keen & Gomes, 2016, 149

⁴ Titley, Keen & Foldi, 2014, 9

⁵ Keen & Gomes, 2016, 148

αντιμέτωπα με διαδικτυακές επιθέσεις για μεγάλο χρονικό διάστημα. Νέοι άνθρωποι μπορεί να γίνουν θύματα εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο επειδή δεν φορούν ακριβά, επώνυμα ρούχα όπως οι συνομήλικοί τους, επειδή άλλοι τους ζηλεύουν, μερικοί κατηγορούν κάποιον άλλον για τα δικά τους λάθη, ή άλλοι μοιράζονται ευαίσθητες πληροφορίες του ατόμου (π.χ. μια γυμνή φωτογραφία ενός κοριτσιού μοιράζεται από τον πρώην της ως μια μορφή εκδίκησης μετά τον χωρισμό)⁶.

Αυτά είναι μόνο μερικά παραδείγματα γιατί νέοι άνθρωποι μπορεί να γίνουν θύματα εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο. Παραδείγματα διαδικτυακού εκφοβισμού είναι: κατακλυσμός ενός email ή αλληλογραφίας με κακόβουλα μηνύματα, δημοσίευση και διάδοση ψευδών πληροφοριών, κοινοποίηση φωτογραφιών χωρίς άδεια, πίεση σε άλλους να αποκλείσουν ένα άτομο από την κοινότητα, απειλές ότι θα πληγώσει (κάποιος) κάποιον ή προτροπή σε κάποιον να αυτοκτονήσει⁷.

Το μίσος που πραγματοποιείται μέσω διαδικτύου μπορεί επίσης να συμβεί και εκτός διαδικτύου. Για παράδειγμα στα σχολεία, τα ίδια κακόβουλα μηνύματα θα μπορούσαν να γραφτούν στο ντουλάπι του θύματος και να του σταλούν ψηφιακά. **Αυτός ο συνδυασμός των επιθέσεων σε επίπεδο διαδικτύου και εκτός, εξηγεί ότι τα άτομα που προκαλούν εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο - ιδιαίτερα μεταξύ νέων ανθρώπων- είναι εκείνα των οποίων τα θύματα γνωρίζουν από τη ζωή τους εκτός διαδικτύου. Συνεπώς, ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο συγχέεται με τον εκφοβισμό εκτός διαδικτύου, το οποίο επισημαίνει μια σημαντική διαφορά από τη ρητορική μίσους όπου παραβάτες και θύματα τις περισσότερες φορές δε γνωρίζονται από τη «ζωή τους εκτός διαδικτύου».** Γενικά, αυτά τα παραδείγματα δείχνουν ότι υπάρχει ένα ευρύ φάσμα από τακτικές εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο και κάποιες από αυτές ξεπερνούν ακόμη το όριο της παράνομης και εγκληματικής συμπεριφοράς⁸.

Ποιες αρνητικές συνέπειες μπορεί να έχει ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο για τα θύματα και ποια προειδοποιητικά σημάδια μπορεί κανείς να προσέχει;

Τα θύματα μπορεί να αισθάνονται ότι ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο συμβαίνει συνεχώς, χωρίς καμία ευκαιρία διαφυγής. Αυτή η πίεση μπορεί να οδηγήσει σε πολλές αρνητικές συνέπειες:

- ψυχικές (νιώθει στενοχωρημένος, αμήχανος, ανόητος, προσβεβλημένος)
- συναισθηματικές (νιώθει ντροπιασμένος, χάνει το ενδιαφέρον για κοινωνικές δραστηριότητες και αγαπημένες ενασχολήσεις) και
- σωματικά προβλήματα (νιώθει κουρασμένος και έχει στομαχόπονους και πονοκεφάλους).

Σε σοβαρές περιπτώσεις, ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο μπορεί να οδηγήσει ακόμη και σε αυτοτραυματισμό ή αυτοκτονία⁹.

Υπάρχουν κάποια προειδοποιητικά σημάδια που δείχνουν ότι ένα παιδί ή ένας έφηβος μπορεί να είναι αντιμέτωπος με εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο: μπορεί να μειώνουν τη χρήση των ηλεκτρονικών συσκευών τους, να κρύβονται από τους άλλους, να δημιουργούν νέους λογαριασμούς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, να αποφεύγουν κοινωνικές καταστάσεις που τους άρεσαν προηγουμένως, ή πράγματι να γίνονται καταθλιπτικοί¹⁰.

⁶ Keen & Gomes, 2016, 195

⁷ U.S. Department Health and Human Services, 2020a

⁸ U.S. Department of Health and Human Services, 2020a

⁹ UNICEF, 2020

¹⁰ U.S. Department of Health and Human Services, 2020b

Πού λαμβάνει μέρος ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο;

Ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο λαμβάνει μέρος κυρίως σε πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook, το Instagram ή το Snapchat, εφαρμογές ανταλλαγής μηνυμάτων όπως το WhatsApp, διαδικτυακά φόρουμ και διαδικτυακούς χώρους συνομιλίας, μέσω email και κοινοτήτων διαδικτυακών παιχνιδιών. Ο ιδιαίτερος κίνδυνος του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο και της διαδικτυακής ρητορικής μίσους είναι ότι η επιμονή τους ως διαδικτυακή επικοινωνία μπορεί να συμβαίνει 24 ώρες την ημέρα. Είναι ακόμη μόνιμος (ο κίνδυνος) καθώς τα περισσότερα μηνύματα και οι πληροφορίες που δημοσιεύονται στο διαδίκτυο δεν μπορούν να αφαιρεθούν εύκολα, ενώ είναι δύσκολο για τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς να το παρατηρήσουν καθώς συμβαίνει σε διαδικτυακές πλατφόρμες, στις οποίες δεν έχουν πρόσβαση¹¹.

Διαδικτυακή ρητορική μίσους	Εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο
Συνήθως στοχοποιεί μια ομάδα ανθρώπων	Κατευθύνεται προς τα άτομα, τα οποία έρχονται αντιμέτωπα με τον εκφοβισμό για μεγάλο χρονικό διάστημα
Παραβάτες και θύματα τις περισσότερες φορές δεν γνωρίζονται από τη ζωή τους εκτός διαδικτύου	Οι παραβάτες και τα θύματα συχνά γνωρίζονται από τη ζωή τους εκτός διαδικτύου → ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο συχνά συγχέεται με τον εκφοβισμό εκτός διαδικτύου

Ταξινομώντας και αντιπαραθέτοντας την διαδικτυακή ρητορική μίσους και τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο

Όταν μιλάμε για πιθανές αντιδράσεις απέναντι στο μίσος στο διαδίκτυο, πρέπει πρώτα αναγνωρίσουμε και να διακρίνουμε τις διαφορετικές μορφές του, ανάλογα με τη σοβαρότητα και τον αντίκτυπο. Υπάρχει μια λεπτή γραμμή ανάμεσα στο τι μπορεί και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως διαδικτυακή ρητορική μίσους και εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο.

Είναι καίριας σημασίας να διακρίνουμε προσεκτικά στην διαδικτυακή ρητορική μίσους, τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο και άλλες μορφές προσβολών και υπερβολικών ή επικριτικών εκφράσεων, προκειμένου να απευθύνουμε μια κατάλληλη απάντηση που δεν περιορίζει την ελευθερία του λόγου. Όταν εκτιμούμε ατομικές περιπτώσεις, πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη αυτά τα πέντε στοιχεία:

- τον στόχο
- το περιεχόμενο και τον τόνο
- τα συμφραζόμενά του
- την πρόθεσή του
- και τον αντίκτυπο το¹²

Δεν είναι μόνο ουσιώδες για την αναγνώριση του πόσο επικίνδυνος είναι ο λόγος, αλλά είναι επίσης βοηθητικό για τον σχεδιασμό αντίδρασης που μειώνει την επικινδυνότητα αυτού του λόγου. Οι στόχοι: το μίσος στο διαδίκτυο στοχοποιεί ανθρώπους ως άτομα ή ομάδες. Ανήκουν στην ομάδα στόχου εξαιτίας του τρόπου που αντιμετωπίζονται γενικά από την κοινωνία ή αναπαριστώνται από τα μέσα, ή επειδή είναι λιγότερο ικανοί να υπερασπιστούν τον εαυτό τους στις δικές τους περιστάσεις¹³. Οι πιο συχνά ομάδες ή άτομα που στοχοποιούνται από τη ρητορική μίσους είναι: η κοινότητα LGBGQ, οι

¹¹ U.S. Department of Health and Human Services, 2020c

¹² Titley, Keen, Foldi; 2014, 10

¹³ Article 19, 2015, 13

μουσουλμάνοι, οι γυναίκες, οι έγχρωμοι άνθρωποι, οι μειονότητες, οι μετανάστες και οι αιτούντες άσυλο και οι άνθρωποι με αναπηρίες¹⁴. Ωστόσο, ο ορισμός μας για αυτόν τον οδηγό δηλώνει ότι οποιοσδήποτε μπορεί να είναι στόχος μίσους στο διαδίκτυο, ακόμη κι αν δεν εμπίπτει στις κατηγορίες που αναφέρθηκαν. Οι ομάδες που επιλέγουν τα θύματα του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο και της ρητορικής μίσους ευρέως αλληλοεπικαλύπτονται, αλλά ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο συχνά συμβαίνει στα σχολεία και περιλαμβάνει τον εκφοβισμό ενός ατόμου, ενώ η ρητορική μίσους κατευθύνεται σε διαφορετικές ομάδες. Ενώ ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο μπορεί να εμπεριέχει ρητορική μίσους, δεν θεωρούνται όλες οι μορφές εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο ως ρητορική μίσους. Καθώς κάποια άτομα ή ομάδες μπορεί να είναι περισσότερο ευάλωτα από άλλους, η ίδια ακριβώς έκφραση μπορεί να έχει διαφορετικό αντίκτυπο σε διαφορετικές ομάδες.

Παραδείγματα		
Ρητορική μίσους		Εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο
«Οι πολιτικοί είναι άπληστοι, φιλάργυροι, ανήθικοι»	«Όλοι οι Εβραίοι είναι άπληστοι, φιλάργυροι, ανήθικοι»	«Είσαι τόσο αποτυχημένος! Είδαμε τα άσχημα παπούτσια σου σήμερα στην τάξη! Πραγματικά οι γονείς σου δεν έχουν καθόλου χρήματα να σου αγοράσουν ωραία παπούτσια; Τι φτωχή οικογένεια, δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα για τίποτα. Η οικογένειά σου πραγματικά είναι χάλια.»

¹⁴ Titley, Keen, Foldi; 2014, 30

Το περιεχόμενο και ο τόνος: η επικίνδυνη ρητορική συχνά εμπεριέχει ρητορικά μοτίβα που αποκαλούνται «σήμα κατατεθέν» επικίνδυνης ρητορικής, τα οποία είναι: απάνθρωπη συμπεριφορά, καταγγελία, απειλές για την ακεραιότητα και την καθαρότητα της ομάδας, ισχυρισμοί για επιθέσεις εναντίον κοριτσιών και γυναικών και αμφισβήτηση στην αφοσίωση της ομάδας. Σημειώστε ότι ένα σήμα κατατεθέν από μόνο του δεν καθιστά ένα μήνυμα ως επικίνδυνο. Πρακτικά, είναι δύσκολο να απομονώσουμε το περιεχόμενο ή τον τόνο από το γενικό συγκείμενο¹⁵. Επομένως, η εξέταση των άλλων παραγόντων (στη συνέχεια) μπορεί να αλλάξει τον τρόπο που αυτά τα μηνύματα ταξινομούνται.

Παραδείγματα	
"Οι μουσουλμάνοι αντιπροσωπεύουν μια ασυνήθιστη εισροή μίσους και κινδύνου η οποία εισέρχεται στην χώρα μας." Αυτές είναι ήπιες προσβολές ή γενικεύσεις, οι οποίες δείχνουν συγκεκριμένα άτομα ή ομάδες αρνητικά και επίσης μπορεί να είναι εσφαλμένες.	"Είσαι ένα ***παλιοθήλυκο. Θα σου δείξω, περίμενε και θα δεις." Αυξανόμενη καταχρηστική ή απειλητική έκφραση.

Τα συμφραζόμενα: για να καταλάβει κανείς αν ένα μήνυμα είναι επικίνδυνο, πρέπει να εξετάσει το κοινωνικό και ιστορικό συγκείμενο, μέσα στο οποίο μεταδίδεται το μήνυμα. Οποιοδήποτε μήνυμα μπορεί να γίνει κατανοητό με δραματικά διαφορετικούς τρόπους σε ένα μέρος ή χρόνο σε αντίθεση με ένα άλλο. Οποιοσδήποτε αριθμός πτυχών του συγκείμενου μπορεί να είναι σχετικός όπως το μέσο, οι στόχοι, ή οι υπάρχουσες εντάσεις ή προκαταλήψεις¹⁶.

Παραδείγματα			
Διαδικτυακή ρητορική μίσους		Εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο	
"Είμαι πάντα πολύ φοβισμένος όταν υπάρχουν αγόρια στην άλλη ομάδα που είναι Αφρο-Αμερικανοί."		"Γιατί δεν πεθαίνεις;"	
Δημοσιεύτηκε από έναν/μία 15χρονο/-η σε ένα προσωπικό ιστολόγιο, διαβάστηκε από μερικούς χρήστες.	Δημόσια δήλωση που έγινε από παγκοσμίως αναγνωρισμένο παίκτη ποδοσφαίρου στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων.	Δημοσιεύτηκε από έναν/μία 14χρονο/-η σε σελίδα στο facebook ενός συμμαθητή (μήνυμα που στάλθηκε ως απάντηση σε ένα αστείο μεταξύ δύο φίλων σε ιδιωτική συνομιλία	Γράφτηκε στο ντουλάπι του θύματος εκφοβισμού στο σχολείο όπου όλοι μπορούν να το διαβάσουν.

Η πρόθεση: η ρητορική μίσους και ο εκφοβισμός είναι κάτι πολύ περισσότερο από σκληρές λέξεις. Μπορούν να εκφραστούν εκτός διαδικτύου, ή μπορούν να κοινοποιηθούν χρησιμοποιώντας σύμβολα, εικόνες, emojis, memes και βίντεο. Οι άνθρωποι χρησιμοποιούν το μίσος στο διαδίκτυο για να διασύρουν, να ταπεινώσουν ή να προκαλέσουν μίσος ενάντια σε άτομα ή ομάδες ανθρώπων¹⁷.

¹⁵ Dangerous Speech: A practical Guide, 2020

¹⁶ Dangerous Speech: A practical Guide, 2020

¹⁷ Keen & Gomes, 2016, 151

Οι χάρτες δείχνουν που και πόσο συχνά οι άνθρωποι χρειάστηκε να αντιμετωπίσουν ρατσιστικές προσβολές στον δρόμο την εβδομάδα μετά την ψηφοφορία για την έξοδο της Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση τον Ιούνιο του 2016¹⁸.

¹⁸ Miller, 2016

Οι πολίτες της Μεγάλης Βρετανίας ψήφισαν υπέρ ή κατά της εξόδου από την Ευρωπαϊκή Ένωση- την 23η Ιουνίου 2016. Την εβδομάδα μεταξύ 22ης και 30ης Ιουνίου, περισσότερα από 250.000 tweets στάλθηκαν από το Ηνωμένο Βασίλειο που αναφέρονταν στη μετανάστευση ή τους μετανάστες. Η μετανάστευση ήταν ένα σημαντικό θέμα στην εκστρατεία της Αποχώρησης. Μετά την ανακοίνωση ότι η Μεγάλη Βρετανία θα εγκαταλείψει την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο αριθμός των tweets αυξήθηκε δραματικά¹⁹.

Ωστόσο, οι άνθρωποι συχνά προσβάλλουν χωρίς σκοπιμότητα. Επομένως, είναι απαραίτητο να διαχωρίζουμε αν υπάρχει η πρόθεση βλάβης.

Παραδείγματα	
“Ω Θεέ μου είσαι τόσο ομοφυλόφιλος”	
Γράφτηκε σε ένα ιδιωτικό email σε ένα φίλο-σαν ‘αστείο’.	Δημοσιεύθηκε στην επαγγελματική ιστοσελίδα κάποιου, γνωρίζοντας ότι είναι ομοφυλόφιλος αλλά δεν αισθάνεται άνετα να λέει σε οποιονδήποτε για τη σεξουαλικότητά του.

Ο αντίκτυπος: Το μίσος στο διαδίκτυο μπορεί να βλάψει άτομα, ομάδες ή την κοινωνία ως σύνολο. Έρευνα έχει δείξει ότι οι ομάδες στόχοι της ρητορικής μίσους και του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο μπορεί να βιώσουν αρνητικές νοητικές, συναισθηματικές και σωματικές συνέπειες, όπως χαμηλή αυτοεκτίμηση, άγχος, φόβο για τη ζωή τους, ή ακόμη και αυτοκτονία. Η ρητορική μίσους και ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο είναι κάτι που η κοινωνία πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη και όχι να απορρίψει, καθώς βλάπτει σε χείριστο βαθμό τα συναισθήματα κάποιου²⁰. Επίσης, είναι υψίστης σημασίας ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη από τα σχολεία και τους εκπαιδευτικούς, καθώς έχουν σημαντικό ρόλο στον περιορισμό ενάντια αυτού του ζητήματος. Επιστημονική έρευνα υποστηρίζει την άποψη ότι η ρητορική μίσους μπορεί να αφήσει βαθύτερες πληγές τόσο σε προσωπικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο παρά μόνο πληγωμένα συναισθήματα και ότι υπάρχουν ενδείξεις ότι η ρητορική μίσους μπορεί να προκαλέσει μαζική βία. Τελικά, νευρολογική και κοινωνιολογική έρευνα έχει αποδείξει ότι η επικίνδυνη ρητορική μίσους οδηγεί σε ένα «φαινόμενο απανθρωπισμού», το οποίο κάνει ευκολότερο για τους ανθρώπους να δικαιολογούν τον βασανισμό και τις βλάβες που προκαλούνται σε έναν άλλο άνθρωπο²¹.

Αυτές οι αρνητικές συνέπειες είναι ο λόγος για τον οποίο το μίσος στο διαδίκτυο δεν πρέπει να είναι ανεκτό²². Και εμείς, ως άτομα, νέοι, ακτιβιστές και εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας έχουμε τα εργαλεία για να το κάνουμε. Θα μάθετε περισσότερα για το πώς να καταπολεμάτε τη βία στο Κεφάλαιο 4. Αλλά πρώτα, πρέπει να ρίξουμε μια πιο προσεκτική ματιά στο μίσος στο διαδίκτυο και τον ρόλο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης σε αυτό.

Το μίσος στο διαδίκτυο και ο ρόλος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης

Το διαδίκτυο και τα ψηφιακά μέσα έχουν αλλάξει απίστευτα πολύ τον τρόπο που οι άνθρωποι μεταδίδουν όλα τα είδη των μηνυμάτων, από ακίνδυνα έως προκλητικά. Οι λέξεις πληγώνουν και η ρητορική μίσους και ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο δεν είναι λιγότερο επιβλαβή από τις μορφές που έχουν εκτός διαδικτύου²³. Οι άνθρωποι εκφράζουν το μίσος με ευρείς και ευφάνταστους τρόπους

¹⁹ Keen & Gomes, 2016, 151

²⁰ Keen & Gomes, 2016, 153

²¹ Elster, 2017

²² Byrne & Long, 2013, 1

²³ Keen & Gomes, 2016, 150

διαδικτυακά: από ένα κείμενο, ένα tweet, ένα καρτούν, ένα βίντεο μέχρι φωτογραφίες. Το μίσος στο διαδίκτυο είναι επικίνδυνο επειδή η αναγνώριση εκείνων που το ξεκίνησαν είναι συχνά πιο δύσκολη. Έχει γίνει εμφανές ότι το μίσος στο διαδίκτυο οδηγεί σε σοβαρές βλάβες εκτός διαδικτύου και ενθαρρύνει τη φυλετική ένταση, την κακομεταχείριση και άλλες μορφές διάκρισης, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής βίας²⁴.

Ο πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών Donald Trump είπε την 14η Ιουλίου 2019 είτε ότι οι προοδευτικές γυναίκες μέλη του Κογκρέσου πρέπει να επιστρέψουν στις χώρες καταγωγής τους και να λύσουν το έγκλημα σε εκείνες τις χώρες αντί να προτείνουν στην κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών πώς να κυβερνήσει τη χώρα. Παρόλο που ο Trump δεν κατέγραψε τα ονόματα των ατόμων στα οποία αναφερόταν, φάνηκε ότι μιλούσε για κάποιες μη Ινδοευρωπαϊκές γυναίκες μέλη του Κογκρέσου από το Δημοκρατικό Κόμμα των Η.Π.Α. Αυτή η ομάδα περιλάμβανε:

- Τη Δημοκρατική Reps. Rashida Tlaib, μια Παλαιστίνη Αμερικανίδα, γεννημένη στο Michigan
- Τον Ilhan Omar της Minnesota, έναν Σομαλό πρόσφυγα, που μεταφέρθηκε στις Η.Π.Α σε ηλικία 12 ετών, και ζει στη Minnesota
- Την Alexandria Ocasio-Cortez, Λατινοαμερικανική καταγωγή, γεννημένη στη Νέα Υόρκη
- Την Ayanna Pressley, Αφροαμερικανίδα, γεννημένη στο Cincinnati²⁵

24 Dangerous Speech: A practical Guide, 2020

25 Smith, 2019

Στόχοι του μίσους στο διαδίκτυο: Γενικά, το διαδικτυακό μίσος στοχοποιεί τα ίδια άτομα και τις ίδιες ομάδες όπως και στον κόσμο εκτός διαδικτύου. Πολλές από αυτές τις ομάδες είναι ήδη ευάλωτες με κάποιους τρόπους, όπως οι άνθρωποι με αναπηρίες, οι αιτούντες άσυλο ή οι θρησκευτικές μειονότητες. Ο αντίκτυπος είναι κάποιες φορές μοιραίος και μπορεί να οδηγήσει σε αυτοκτονίες. Πρόσφατα, η ρητορική μίσους στο διαδίκτυο είχε ως αποτέλεσμα θανάτους στις περιοχές Myanmar, Sri Lanka, Uganda, Pittsburg και σε πολλές άλλες Αμερικανικές κοινότητες²⁶, για να αναφέρουμε μερικές μόνο.

εικόνα 1

Ανωνυμία και ατιμωρησία: Μία από τις προκλήσεις του διαδικτυακού κόσμου είναι ότι οι άνθρωποι μπορούν να επικοινωνούν ανώνυμα. Στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, όπως το Twitter και το Reddit, ή στις πλατφόρμες ανταλλαγής μηνυμάτων, όπως το Discord ή το WhatsApp, οι άνθρωποι μπορούν να μεταδώσουν μηνύματα που μπορεί να μην τολμούν να εκφράσουν εκτός διαδικτύου, επειδή η ταυτότητά τους θα γίνονταν γνωστή. Με την ανωνυμία έρχεται το αίσθημα της ατιμωρησίας, και παρόλο που οι αυτουργοί της ρητορικής μίσους μπορεί να είναι ενήμεροι ότι οι πράξεις τους είναι παράνομες, άδικες ή ανήθικες, είναι πεπεισμένοι ότι κανείς δεν μπορεί να τους εντοπίσει²⁷. Στην πραγματικότητα, για οτιδήποτε γίνεται στο διαδίκτυο μπορεί να εντοπιστεί ο δημιουργός του. Κάθε χώρα έχει νόμους και κανονισμούς που απαγορεύουν συγκεκριμένες μορφές λόγου ή περιεχομένου. Παρόλο που κάποιο περιεχόμενο είναι προφανώς επιβλαβές ή παράνομο, η πλειονότητα αυτού συχνά εξαρτάται από τα συμφραζόμενα ή είναι διφορούμενα. Είναι, επομένως, δύσκολο να συμφωνήσουμε σε παγκόσμια κλίμακα πού να θέσουμε κόκκινες γραμμές²⁸.

Οι λόγοι του μίσους στο διαδίκτυο: Ο εικονικός κόσμος είναι ένα ταχέως αναπτυσσόμενο χαρακτηριστικό της σύγχρονης κοινωνίας και έχει γίνει αναγκαίο τμήμα της καθημερινότητάς μας. Η ρητορική μίσους αντανακλά γενικές στάσεις στην κοινωνία: η συντριπτική πλειοψηφία της ρητορικής μίσους δεν διαπράττεται από εξτρεμιστές ή ριζοσπαστικούς αλλά από το ευρύ κοινό. Αντιμετωπίζοντας τη διαδικτυακή ρητορική μίσους, μπορούμε επίσης να μειώσουμε τις περιπτώσεις μίσους εκτός διαδικτύου²⁹.

²⁶ Keen & Gomes, 2016, 149

²⁷ Dangerous Speech: A practical Guide, 2020

²⁸ Keen & Gomes, 2016, 150

²⁹ Dangerous Speech: A practical Guide, 2020

Περίληψη

Παρόλο που η ρητορική μίσους και ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο δεν έχουν παγκοσμίως αποδεκτό ορισμό, έχουμε δώσει κάποιους ορισμούς που δίνουν μια καλή εντύπωση για το ποια είναι η βασική ιδέα. Πρόκειται ουσιαστικά για οποιαδήποτε μορφή έκφρασης που στοχεύει στη διάδοση, προώθηση ή δικαιολόγηση μορφών μίσους που βασίζονται στην μισαλλοδοξία, και το έργο Hatebusters το εκλαμβάνει ως οποιαδήποτε μορφή έκφρασης διάκρισης μίσους προς τους ανθρώπους.

Η αναγνώριση του μίσους στο διαδίκτυο περιλαμβάνει την εξέταση του τόνου αυτού που λέγεται, του ατόμου που στοχοποιείται, του περιεχομένου του, των συμφραζόμενων του, καθώς και της πρόθεσης και του αντίκτυπού του. Η ανάληψη δράσης συνεπάγεται κατανόηση του λόγου που η ρητορική μίσους και ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο είναι πλέον τόσο κυρίαρχοι και γιατί η αυξανόμενη ψηφιακή κοινωνία μας έχει δημιουργήσει χώρο για αυτό. Τώρα που έχουμε κατανοήσει τη ρητορική μίσους και τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο, μπορούμε να επικεντρωθούμε στην καταπολέμησή τους.

4. ΠΩΣ ΝΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΕΤΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΜΙΣΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ ΣΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα μάθετε:

- γιατί η ενσυνειδητότητα και η αυτορρύθμιση είναι χρήσιμα εργαλεία ενάντια στη ρητορική μίσους και τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο και τρόπους ώστε να μπορείτε να τα προωθήσετε μεταξύ των νέων ([υποκεφάλαιο 4.1.](#))
- τις έννοιες της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας και πως μπορείτε να ενθαρρύνετε τους νέους να συμμετέχουν και να λαμβάνουν πρωτοβουλίες ενάντια στη ρητορική μίσους και τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο, μέσα από αυτές τις δύο έννοιες ([υποκεφάλαιο 4.2.](#))
- περισσότερα για την αυξημένη επιρροή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και της δύναμης της αυτο-οργάνωσης ενάντια στη ρητορική μίσους και τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο ([υποκεφάλαιο 4.3.](#))
- πώς να δημιουργήσετε μια εκστρατεία ενάντια στο μίσος στο διαδίκτυο ([υποκεφάλαιο 4.4.](#)). Πρώτα, εξηγείται τι είναι η εκστρατεία. Στο επόμενο βήμα, θα μάθετε πώς να οργανώνετε τη δική σας εκστρατεία ενάντια στο μίσος στο διαδίκτυο, καθώς και τι είναι το viral marketing και πως μπορείτε να το εφαρμόσετε στην εκστρατεία σας. Στο τελευταίο βήμα, περιγράφονται οι δεξιότητες που χρειάζεσαι για να δημιουργήσεις μια επιτυχημένη εκστρατεία.

4.1 Ενσυνειδητότητα και αυτορρύθμιση

εικόνα 2

Στην ακόλουθη ενότητα, εξηγούμε πως η αυτορρύθμιση και η ενσυνειδητότητα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία ενάντια στο μίσος και τον εκφοβισμό (σε επίπεδο διαδικτύου και εκτός) στην εργασία στον τομέα της νεολαίας. Πρώτα ορίζονται οι έννοιες της «αυτορρύθμισης» και της «ενσυνειδητότητας». Συνεπώς, εξηγούμε γιατί η προώθηση της αυτορρύθμισης και της ενσυνειδητότητας μεταξύ των νέων είναι χρήσιμη για τη μείωση και διαχείριση του μίσους και του εκφοβισμού. Στο τέλος, παρουσιάζεται βιβλιογραφία για μεθόδους, εργαλεία και περαιτέρω μελέτη για εργαζόμενους σ εργαλεία και περαιτέρω μελέτη για εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας.

Τι είναι η έννοια της ενσυνειδητότητας;

Τα τελευταία 20 χρόνια, η έννοια της ενσυνειδητότητας, η οποία έχει τις ρίζες της στον Βουδισμό, έλαβε ιδιαίτερη προσοχή. Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί ορισμοί της έννοιας. Ένας κοινός ορισμός προέρχεται από τον Jon Kabat-Zinn, ο οποίος είναι γνωστός ως θεμελιωτής της ενσυνειδητότητας που βασίζεται στη μείωση του άγχους (MBSR). Αντιλαμβάνεται την ενσυνειδητότητα ως μια μορφή προσοχής που είναι «συνειδητή», «κατευθυνόμενη στο παρόν» και «όχι επικριτική»³⁰. Σε αντίθεση με την έννοια της συγκέντρωσης -στην οποία η προσοχή κατευθύνεται ακριβώς σε μια περιορισμένη περιοχή αντίληψης- στην ενσυνειδητότητα η εστίαση δεν περιορίζεται σκόπιμα αλλά σκόπιμα παραμένει ανοιχτή. Η απόκτηση ενσυνειδητότητας σε σχέση με τα συναισθήματα κάποιου αυξάνει τη δυνατότητα για αυτορρύθμιση. Συνεπώς, η ενσυνειδητότητα είναι η βάση της αυτορρύθμισης³¹.

³⁰ Geisler & Mutenhammer, 2016

³¹ Geisler & Mutenhammer, 2016

Τι είναι η θεωρία της αυτορρύθμισης

Ο όρος αυτορρύθμιση χρησιμοποιείται για να περιγράψει εκείνες τις «συνειδητές και ασυνείδητες διαδικασίες με τις οποίες οι άνθρωποι ρυθμίζουν τις σκέψεις, τα συναισθήματα, την προσοχή, τη συμπεριφορά και τις παρορμήσεις τους»³². Η αυτορρύθμιση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη διαχείριση των συναισθημάτων και την ικανότητα πραγματοποίησης προθέσεων μέσω σκόπιμων δράσεων, καθώς και υποταγής βραχυπρόθεσμης ικανοποίησης επιθυμιών για μακροπρόθεσμους στόχους. Η θεωρία της αυτορρύθμισης (SRT) από τον Καναδό ψυχολόγο Albert Bandura περιγράφει «τη διαδικασία και τα στοιχεία που εμπλέκονται κατά τη διάρκεια της απόφασης τι πρέπει να σκεφτόμαστε, να αισθανόμαστε, να λέμε και να κάνουμε»³³. Ο Bandura ορίζει την αυτορρύθμιση ως συνεχώς ενεργή διαδικασία που περιλαμβάνει τα ακόλουθα τρία στοιχεία:

- Αυτο-παρατήρηση: παρατηρούμε τη συμπεριφορά μας, τι την επηρεάζει και τι συνέπειες έχει αυτό
- Αυτο-αξιολόγηση: το επόμενο βήμα είναι να αξιολογήσουμε τη συμπεριφορά μας σε σχέση με τις προσωπικές μας προδιαγραφές
- Αυτο-αντίδραση: έπειτα «ανταποκρινόμαστε στη συμπεριφορά μας συναισθηματικά και ορθολογιστικά»³⁴

Γιατί η αυτορρύθμιση και η ενσυνειδητότητα είναι χρήσιμες στη μείωση της ρητορικής μίσους και του εκφοβισμού (στο διαδίκτυο και εκτός);

Η ενσυνειδητότητα προάγει την ενεργή αντίληψη για τις σκέψεις και τα συναισθήματα κάποιου και βοηθά στη λήψη συνειδητών αποφάσεων για το πώς να συμπεριφέρεται αντί απλώς να ελέγχεται από συναισθήματα³⁵. Σύμφωνα με την έρευνα αναφοράς «Στοιχεία για τον αντίκτυπο της ενσυνειδητότητας στα παιδιά και τους νέους», οι παρεμβάσεις ενσυνειδητότητας «βελτιώνουν την ψυχική, συναισθηματική, κοινωνική και σωματική υγεία και την ευημερία της νεολαίας. Μειώνει το στρες, το άγχος, την αντιδραστικότητα και την κακή συμπεριφορά. Βελτιώνει την αυτοεκτίμηση, την αυτογνωσία, την ενσυναίσθηση και αναδεικνύει την ικανότητα διαχείρισης συμπεριφοράς και συναισθημάτων»³⁶. Η ενσυνειδητότητα και η αυτορρύθμιση μπορούν να βοηθήσουν τους νέους να στρέψουν την προσοχή τους, να εστιάζουν και να σκέφτονται με δημιουργικό τρόπο³⁷. Η ικανότητα να ανταποκρίνονται παρά να αντιδρούν είναι σημαντική δεξιότητα για να μάθουν οι νέοι, πρώτα για να μειώσουν το μίσος και τον εκφοβισμό και δεύτερον για να τους χειριστούν με ακριβή τρόπο. «Μια απόκριση ορίζεται ως ικανότητα να σκέφτεσαι προτού ενεργήσεις, ενώ μια αντίδραση ως δράση πριν τη σκέψη»³⁸. Η ικανότητα να γνωρίζει κανείς τα συναισθήματα και τις σκέψεις του άλλου κατά τη διάρκεια μιας σύγκρουσης βοηθάει κάποιον να συγκρατηθεί και να μην αντιδράσει με επιθετικότητα³⁹. Επομένως, οι δεξιότητες της αυτορρύθμισης και της ενσυνειδητότητας είναι πολύ χρήσιμα εργαλεία για τη μείωση και τη διαχείριση του μίσους σε επίπεδο διαδικτύου και εκτός.

³² Pettinelli, 2016

³³ Ackermann, 2020

³⁴ Ackermann, 2020

³⁵ Ackermann, 2020

³⁶ Project „MIND FUL NESS“, 2018

³⁷ Project „MIND FUL NESS“, 2018

³⁸ Center for adolescent studies, 2020

³⁹ Center for adolescent studies, 2020

Πώς μπορούν οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας (και άλλοι πολλαπλασιαστές) να ενθαρρύνουν την αυτορρύθμιση και την ενσυνειδητότητα των νέων;

Υπάρχουν τα ακόλουθα σημαντικά μέτρα που οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας (και άλλοι πολλαπλασιαστές) μπορούν να λάβουν προκειμένου να υποστηρίξουν τους νέους να αναπτύξουν την ενσυνειδητότητα και την αυτορρύθμιση:

- διδάσκοντας ικανότητες αυτορρύθμισης επιδεικνύοντάς τες
- προσφέροντας ευκαιρίες εξάσκησης αυτών των δεξιοτήτων
- παρακολουθώντας και ενθαρρύνοντας την πρόοδό τους
- εκπαιδεύοντας τους νέους για το πώς, γιατί και πότε να χρησιμοποιούν αυτές τις δεξιότητες
- να είναι προσιτοί στην επικοινωνία και να προσφέρουν μια σχέση εμπιστοσύνης στην οποία οι νέοι αισθάνονται άνετα όταν κάνουν λάθη
- δομώντας το περιβάλλον, ώστε να διευκολύνεται και να είναι διαχειρίσιμη η αυτορρύθμιση για τους νέους
- περιορίζοντας τις ευκαιρίες για επικίνδυνη συμπεριφορά
- επισημαίνοντας τις συνέπειες της κακής λήψης αποφάσεων και μειώνοντας τη συναισθηματική ένταση των συγκρουσιακών καταστάσεων⁴⁰

Ποιες μέθοδοι και εργαλεία συνιστώνται για την προώθηση της αυτορρύθμισης και της ενσυνειδητότητας;

- Ackermann, C. (2020). What is Self-Regulation? (+95 Skills and Strategies). PositivePsychology.com. Ανακτήθηκε 7.Οκτοβέρ 2020, από <https://positivepsychology.com/self-regulation/>.
→ Αυτή η πηγή αναφοράς περιλαμβάνει πρακτικές μεθόδους και εργαλεία για την προώθηση
- Project „MIND FUL NESS“. (2018). Salto-youth.net. Ανακτήθηκε στις 7.Οκτοβέρ 2020, από https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2052/Mindfulness%20booklet%20-%20A%20toolkit%20for%20youth%20workers.pdf
→ Το βιβλιάρακι περιλαμβάνει μια λίστα εργαλείων που καλλιεργούν την ενσυνειδητότητα.
- Mindfulness without borders. (2015). 5 Free Activities. The RETHiNK Kit. Ανακτήθηκε στις 7. Οκτοβέρ 2020, από <https://rethinkkit.org/pages/5-free-activities>.
→ Σε αυτή την ιστοσελίδα μπορείτε να βρείτε πέντε δωρεάν δραστηριότητες για κοινωνική και συναισθηματική μάθηση.
- Coholic, C., Gligorjievic, K., Goeldner, T., Hardy, A., Rogers, K., & Sekharan, A. (2020). Youthrex.com. Ανακτήθηκε στις 7.Οκτοβέρ 2020, από <https://youthrex.com/wp-content/uploads/2020/05/YouthREX-Toolkit-Mindfulness-Based-Programs-for-Youth-2020.pdf>
→ Αυτή η εργαλειοθήκη παρέχει στους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας τη γνώση που χρειάζονται για να σχεδιάσουν αποτελεσματικά προγράμματα βασισμένα στην ενσυνειδητότητα για

⁴⁰ Ackermann, 2020

- Transforming education (2017). Transformingeducation.org. Ανακτήθηκε στις 7.Οκtober 2020, από <https://www.transformingeducation.org/mindfulness-toolkit/>
→ Αυτή η εργαλειοθήκη περιλαμβάνει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το τι είναι ενσυνειδητότητα και γιατί έχει σημασία, μια σειρά από στρατηγικές που οι εκπαιδευτικοί (και οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας) μπορούν να ενσωματώσουν στην πρακτική τους σε όλα τα επίπεδα των βαθμίδων, ένα βίντεο για τις προοπτικές μαθητών και γονέων σχετικά με την ενσυνειδητότητα και έναν οργανωτικό οδηγό.
- McGill University (2020). McGill.ca. Ανακτήθηκε στις 7.Οκtober 2020, από https://www.mcgill.ca/connections/files/connections/emotional_regulation_lesson_plans.pdf
→ Αυτή η πηγή αναφοράς περιλαμβάνει διαφορετικές μεθόδους για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτορρύθμισης στους μαθητές.
- Mindfulness in youth work (2020). Mindfultyouthwork.wixsite.com. Ανακτήθηκε στις 7.Οκtober 2020, από <https://mindfultyouthwork.wixsite.com/mindful/practices>
→ Σε αυτή την ιστοσελίδα μπορείτε να βρείτε πηγές αναφοράς και υλικό πάνω στο θέμα της ενσυνειδητότητας: εικόνες, μουσική και άλλα.

Empfehlungen zum Weiterlesen

- Vo, D. (2020). Mindfulnessforteens.com. Ανακτήθηκε στις 7.Οκtober 2020, από <http://mindfulnessforteens.com/resources/resources-for-mindfulness/>
→ Σε αυτή την ιστοσελίδα μπορείτε να βρείτε διαφορετικές πηγές αναφοράς για την Ενσυνειδητότητα, όπως βιβλία και εφαρμογές για εφήβους.
- Vohs, K., Baumeister, R. (2010). Handbook of self-regulation. Second edition. Research, Theory and Applications
→ Αυτό το βιβλίο περιλαμβάνει μια θεωρητική συνεισφορά σχετικά με την αυτορρύθμιση.

Περίληψη

Η ενσυνειδητότητα είναι μια μορφή προσοχής που είναι «συνειδητή», «κατευθυνόμενη στο παρόν» και «όχι επικριτική». Η θεωρία της αυτορρύθμισης περιγράφει «τη διαδικασία και τα στοιχεία που εμπλέκονται κατά τη διάρκεια της απόφασης τι πρέπει να σκεφτόμαστε, να αισθανόμαστε, να λέμε και να κάνουμε». Η ενσυνειδητότητα και η αυτορρύθμιση είναι χρήσιμα εργαλεία για τη μείωση και τη διαχείριση της ρητορικής μίσους και του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο, επειδή βελτιώνουν την αυτοεκτίμηση, την αυτογνωσία και την ενσυναίσθηση και αναδεικνύουν την ικανότητα διαχείρισης συμπεριφοράς και συναισθημάτων. Πρέπει να προσωθηθούν μεταξύ των νέων από τους ενήλικες μέσω:

- της επίδειξης
- της προσφοράς ευκαιριών για εξάσκηση στις δεξιότητες της ενσυνειδητότητας και της αυτορρύθμισης
- της παρακολούθησης και ενθάρρυνσης της προόδου τους
- της εκπαίδευσης τους σχετικά με το πώς, γιατί και πότε να χρησιμοποιούν αυτές τις δεξιότητες
- της δυνατότητας να είναι προσιτοί στην επικοινωνία και να προσφέρουν σχέση εμπιστοσύνης
- της δόμησης του περιβάλλοντος για διευκόλυνση της αυτορρύθμισης
- του περιορισμού των ευκαιριών για επικίνδυνη συμπεριφορά
- της επισήμανσης των συνεπειών της κακής λήψης αποφάσεων και
- της μείωσης της συναισθηματικής έντασης στις συγκρούσεις.
- Σας προτείνουμε στη σελίδα 16 καταγεγραμμένα εργαλεία και μεθόδους για την προώθηση της ενσυνειδητότητας και της αυτορρύθμισης μεταξύ των νέων.

4.2. Εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα και τη ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας

Αφού εξηγήσαμε πως η ενσυνειδητότητα και η αυτορρύθμιση μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία ενάντια στο μίσος, το επόμενο κεφάλαιο εισάγει τις έννοιες της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας και διερευνά πως οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας μπορούν να ενθαρρύνουν τους νέους να συμμετέχουν και να λαμβάνουν πρωτοβουλίες ενάντια στο μίσος μέσα από αυτές τις δύο έννοιες.

Τι είναι η εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα;

Διαφορετικοί οργανισμοί, εκπαιδευτικοί πάροχοι και φορείς του τομέα της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα χρησιμοποιούν διαφορετικούς ορισμούς σύμφωνα με τη φιλοσοφία, τον σκοπό, τις ομάδες στόχους ή τα μέλη τους. Ωστόσο, σύμφωνα με το Συμβούλιο της Ευρώπης⁴¹, υπάρχει κοινό έδαφος μεταξύ αυτών των παραγόντων και μια συναίνεση ότι η εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα περιλαμβάνει τις ακόλουθες τρεις διαστάσεις

- Μάθηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα: γνώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τι είναι, και πως διαφυλάσσονται ή προστατεύονται
- Μάθηση μέσω των ανθρωπίνων δικαιωμάτων: αναγνωρίζοντας ότι το πλαίσιο και ο τρόπος οργάνωσης και μεταβίβασης της μάθησης για τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να συνάδει με τις αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (π.χ. συμμετοχή, ελευθερία σκέψης και έκφρασης, κτλ.) και ότι στην εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα η διαδικασία της μάθησης είναι τόσο σημαντική όσο και το περιεχόμενο της μάθησης
- Μάθηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα: αναπτύσσοντας δεξιότητες, στάσεις και αξίες για τους εκπαιδευόμενους για να εφαρμόζουν τις αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη ζωή τους και να αναλαμβάνουν δράση- μόνοι ή με άλλους- για την προώθηση και υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τι είναι η ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας;

Ενώ η εργασία στον τομέα της νεολαίας είναι μια καθιερωμένη έννοια που εξελίσσεται συνεχώς σε όλη την Ευρώπη, η ψηφιακή εργασία στο πεδίο της νεολαίας είναι σχετικά καινούργια και υπάρχει μεγάλο περιθώριο για ανάπτυξη. Ωστόσο, η ψηφιακή εργασία στο πεδίο της νεολαίας συνιστά διαφορετική μέθοδο από την εργασία στον τομέα της νεολαίας; Προφανώς! Όπως ορίζει η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας σημαίνει δυναμική χρήση ή αντιμετώπιση των ψηφιακών μέσων και της τεχνολογίας στην εργασία στο πεδίο της νεολαίας. Η ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας δεν είναι μέθοδος εργασίας στο πεδίο της νεολαίας, αλλά μπορεί να συμπεριληφθεί σε οποιοδήποτε περιβάλλον εργασίας για νέους (ανοιχτή εργασία για νέους, ενημέρωση και συμβουλευτική για νέους, λέσχες νεολαίας, ανεξάρτητη εργασία για νέους, κτλ.)⁴².

Η ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας⁴³:

- μπορεί να συμβεί σε κατ' ιδίαν καταστάσεις, σε διαδικτυακά περιβάλλοντα ή σε συνδυασμό αυτών των δύο
- υποστηρίζεται από την ίδια ηθική, αξίες και αρχές όπως η εργασία στον τομέα των νέων

⁴¹ Compass, 2020

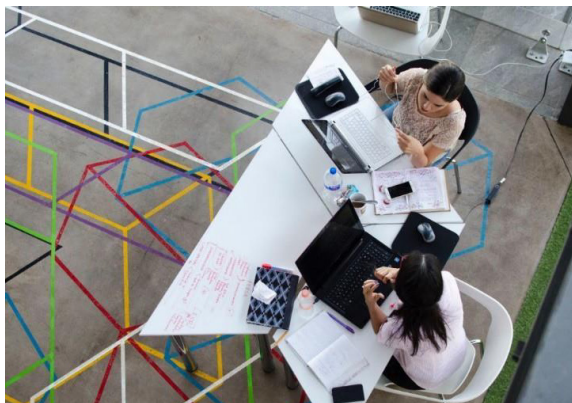
⁴² Developing digital youth work- An agile mindset is crucial- Youth- European Commission, 2020.

⁴³ Digitalyouthwork.eu. URL: <https://www.digitalyouthwork.eu/wp-content/uploads/sites/4/2019/09/european-guidelines-for-digital-youth-work-web.pdf>, 09.09.2020.

- έχει τους ίδιους στόχους με την εργασία στον τομέα της νεολαίας γενικά: η χρήση των ψηφιακών μέσων και της τεχνολογίας στην εργασία στον τομέα της νεολαίας πρέπει πάντα να υποστηρίζει αυτούς τους στόχους
- μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε ως εργαλείο, ως δραστηριότητα είτε περιεχόμενο στην εργασία στον τομέα της νεολαίας.

Γιατί να εστιάσουμε στην ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας και στην εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα για την καταπολέμηση τους μίσους στο διαδίκτυο;

εικόνα 3

Οι πολιτικές για την εργασία στον τομέα της νεολαίας και την ίδια τη νεολαία είναι δυναμικές, λαμβάνουν υπόψη την τεχνολογική ανάπτυξη και την ψηφιοποίηση και εντοπίζουν τις θετικές και αρνητικές επιπτώσεις της ψηφιοποίησης στην κοινωνία, συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών και των υπηρεσιών εργασίας των νέων. Οι εργαζόμενοι στο πεδίο της νεολαίας από όλη την Ευρώπη πρέπει να διερευνήσουν και να κατανοήσουν τις αιτίες της ρητορικής μίσους και του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο η ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας μπορεί να

αμφισβητήσει τις προκαταλήψεις που προκαλούν μίσος και να καθορίσει στρατηγικές και εργαλεία για την καταπολέμηση του μίσους σε επίπεδο διαδικτύου και εκτός. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας ⁴⁴:

- κάνει τις υπηρεσίες εργασίας στο πεδίο της νεολαίας πιο προσβάσιμες και προσιτές στους νέους, συμπεριλαμβανομένης της προσέγγισης εκείνων που μπορεί να είναι γεωγραφικά ή κοινωνικά απομονωμένοι
- επιτρέπει στους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας να έχουν μια ευέλικτη και κριτική αντίληψη για την ψηφιακή τεχνολογία και έχουν ικανότητες να προσφέρουν ποιοτική εργασία στον τομέα της νεολαίας
- επιτρέπει στους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας να έχουν αυξημένες δυνατότητες δικτύωσης και συνεργασίας.
- Εκτός από τα παραπάνω, σύμφωνα με την εκστρατεία No Hate Speech Movement του Συμβουλίου

της Ευρώπης ένας βασικός τομέας στον οποίο πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην καταπολέμηση της ρητορικής μίσους, είναι η εκπαίδευση γύρω από την απειλή που αντιπροσωπεύει η ρητορική μίσους για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις δημοκρατικές αξίες, η οποία αντιμετωπίζεται κυρίως μέσω της εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

εικόνα 4

44 Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, 2018

Πώς να χρησιμοποιήσουμε την ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας για την εκπαίδευση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους και του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο

Η εστίαση δίνεται στην ψηφιοποίηση των υπηρεσιών για την εργασία στον τομέα της νεολαίας για να καταστούν πιο προσβάσιμες, ενημερωμένες και προσιτές

Συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων με ψηφιακά εργαλεία

Χρήση εφαρμογών των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για την προσέγγιση των νέων

Διαδικτυακή συμβουλευτική για ευάλωτους νέους

Η εστίαση είναι στη μάθηση στην πράξη και στις πρακτικές δραστηριότητες

Ομάδες παιχνιδιών για την προώθηση θετικής κουλτούρας παιχνιδιών

STEAM και κατασκευαστές προγραμμάτων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα

Συλλογική μάθηση για τη δημιουργία ψηφιακών μέσων

Η εστίαση είναι σε θέματα σχετικά με την ψηφιοποίηση

Συζητήσεις για σχέσεις και συμπεριφορές στο διαδίκτυο

Διευρεύνηση θεμάτων που σχετίζονται με την ψηφιοποίηση και τον ψηφιακό γραμματισμό

Ενθάρρυνση των νέων να υπερασπίζονται τα ψηφιακά τους δικαιώματα

Περίληψη

Σε αυτό το κεφάλαιο, μάθατε για την Εκπαίδευση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και την Ψηφιακή Εργασία για Νέους και πως αυτά τα δύο μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην προσπάθεια κατά της διαδικτυακής ρητορικής μίσους και για την υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο διαδίκτυο. Ενώ πολλοί πιστεύουν ότι η ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας είναι ένας διαφορετικός κλάδος της εργασίας στον τομέα της νεολαίας, η ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας δεν σημαίνει αυτό. Η ψηφιακή εργασία στο πεδίο της νεολαίας σημαίνει δυναμική χρήση ή αντιμετώπιση των ψηφιακών μέσων και της τεχνολογίας στην εργασία στον τομέα της νεολαίας και μπορεί να συμπεριληφθεί σε οποιοδήποτε περιβάλλον εργασίας στον τομέα της νεολαίας. Η Εκπαίδευση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, από την άλλη πλευρά, στοχεύει στον εξοπλισμό των εκπαιδευομένων με γνώσεις, δεξιότητες, κατανόηση και ανάπτυξη των στάσεων και των συμπεριφορών τους, στην ενδυνάμωση των εκπαιδευόμενων να συμβάλουν στην οικοδόμηση και την υπεράσπιση μιας παγκόσμιας κουλτούρας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην κοινωνία, με σκοπό την προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Ο συνδυασμός της ψηφιακής εργασίας στον τομέα της νεολαίας με την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι απαραίτητος για την αποτροπή της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο και είναι αναγκαίος για την ευαισθητοποίηση και την ενδυνάμωση των νέων ώστε να συνδέονται στο διαδίκτυο με υπεύθυνο τρόπο. Δεδομένου ότι η ρητορική μίσους θεωρείται πρωτίστως ως ζήτημα για τα ανθρώπινα δικαιώματα, η προσέγγιση που χρησιμοποιείται στην ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας πρέπει επίσης να βασίζεται σε αρχές και πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

4.3. Η αυξημένη επιρροή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και η δύναμη της αυτο-οργάνωσης

εικόνα 5

Μαθαίνοντας περισσότερα για την Εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα και την έννοια της Ψηφιακής Εργασίας στον τομέα της νεολαίας, θα σας βοηθήσει να προχωρήσετε στο επόμενο βήμα και να κατανοήσετε- μέσα από το κεφάλαιο 4.3- τις έννοιες της θεωρίας της αυτο-οργάνωσης και πως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επηρεάζουν τους νέους. Επίσης, αυτό το κεφάλαιο περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το πώς να χρησιμοποιείτε τον αντίλογο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να αγωνιστείτε ενάντια στο μίσος.

Η έννοια της αυτο-οργάνωσης στη σημερινή κοινωνία και το περιβάλλον των μέσων κοινωνικής δικτύωσης

Η αυτο-οργάνωση είναι μια γενική έννοια για να εξηγήσουμε την τάξη μέσα σε ένα κοινωνικό σύστημα. Οι άνθρωποι ως άτομα μπορούν να περιγραφούν ως αυτο-οργανωμένα συστήματα: τα άτομα επηρεάζονται από τις δικές τους πράξεις μέσα από τον αντανάκλαστικό εγωκεντρισμό που τους κάνει να είναι «μέρος του κόσμου». Οι πράξεις μας, μας δίνουν μια ταυτότητα και μας διαχωρίζουν από το περιβάλλον μας, ενώ οι στάσεις και τα χαρακτηριστικά μας αναπτύσσονται και αλλάζουν ως αποτέλεσμα της αυτο-αντανάκλασης και της αλληλεπίδρασης με την κοινωνία. Το περιβάλλον μπορεί να έχει ισχυρή επιρροή στη διαδικασία της δημιουργίας τάξης στον «εαυτό» ενός ατόμου- ειδικά μέσω της δημιουργίας ανασφάλειας. Ωστόσο, ένα άτομο δεν αντιδρά με προβλέψιμο τρόπο, σαν «μια ασήμαντη μηχανή, αλλά ως ανεξάρτητη ύπαρξη»⁴⁵.

Πώς όμως η αυτο-οργάνωση και η ανθρώπινη συμπεριφορά αλλάζει στα κοινωνικά δίκτυα και πώς τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επηρεάζουν τη συμπεριφορά μας;

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επηρεάζουν τις αγοραστικές μας συνήθειες, τις σχέσεις και την εκπαίδευση και παίζουν πολύ μεγαλύτερο ρόλο από ότι πολλοί από εμάς συνειδητοποιούν. Συμμετέχοντας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, παραχωρούμε προσωπικές πληροφορίες που άλλοι χρησιμοποιούν για να επηρεάζουν τη συμπεριφορά μας, όπως τις αγοραστικές μας συνήθειες. Αναμφισβήτητα, επίσης, προδιαθέτουν ορισμένους από εμάς να ζητήσουμε προσοχή, προκαλώντας κάποιους ανθρώπους να συμπεριφέρονται με συγκεκριμένο τρόπο σε επίπεδο διαδικτύου και εκτός. Ως κοινωνικά όντα, είμαστε υποχρεωμένοι να συνεχίσουμε να συμμετέχουμε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μέσω θετικής ενίσχυσης από τους φίλους μας και ξένους. Όπως επεσήμανε η Wortham στο άρθρο της Made Me Do It⁴⁶ στο Facebook, ενθαρρύνονται ορισμένοι να δημοσιεύουν οτιδήποτε θα τους φέρει ένα «μου αρέσει» ή ένα σχόλιο. Αυτό οδηγεί ακόμη τους ανθρώπους να κάνουν πιο ακραίες δημοσιεύσεις και να πηγαίνουν παραπέρα και να διαδίδουν αρνητικότητα στο διαδίκτυο, το οποίο με τη σειρά του φέρνει περιστατικά βίας και εγκλημάτων μίσους στην κοινωνία⁴⁷. Συμπερασματικά, οι άνθρωποι τροφοδοτούν την προσοχή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και κάνουν πράγματα που δε θα έκαναν κανονικά για να πάρουν likes στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι άνθρωποι προδιατίθενται να συμπεριφέρονται με τρόπους που τραβούν την προσοχή, ακόμη κι αν αυτοί οι τρόποι είναι απεχθείς...

Ρητορική μίσους και Αντίλογος

Η ρητορική μίσους ενέχει σοβαρούς κινδύνους για τη συνοχή μιας δημοκρατικής κοινωνίας, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το κράτος δικαίου. Η δράση κατά της χρήσης ρητορικής μίσους πρέπει να χρησιμοποιείται για την προστασία ατόμων και ομάδων ανθρώπων παρά για

⁴⁵ Jung, 2010

⁴⁶ Wortham, 2013

⁴⁷ Piyushi, 2018

συγκεκριμένες πεποιθήσεις, ιδεολογίες ή θρησκείες.

Μια άμεση διαδικτυακή ρητορική μίσους ή μια πράξη κοινοποίησης μιας ανάρτησης μίσους είναι συνήθως παρορμητική, απρόσεκτη, προέρχεται από εσωτερικό κίνητρο και δεν συνεπάγεται σημαντική γνωστική ή συναισθηματική προσπάθεια. Πράγματι, μπορεί να απαιτεί περισσότερη προσπάθεια να καταστείλει κανείς ένα συναίσθημα μίσους ή θυμού παρά να το απελευθερώσει. Αντίθετα με τη ρητορική μίσους, μια πράξη αντίλογου δεν είναι παρορμητική, αλλά που ανταποκρίνεται, δεν είναι ενεργητική, αλλά αντιδραστική⁴⁸. Απαιτεί συνειδητή απόφαση και συνεπάγεται σημαντική γνωστική και συναισθηματική προσπάθεια διότι -περισσότερο από απροσεξία- συνδέεται συχνότερα με την επίγνωση των πιθανών συνεπειών της άμεσης αντιπαράθεσης με αυτόν που μισεί, όπως η προσέλευση της προσοχής τους και η στοχοποίηση με προσβολές και με ακόμη περισσότερο μίσος προσωπικά, οδηγώντας σε εξαιρετικά δυσάρεστες συνέπειες. Εν ολίγοις, μια απόφαση για την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους συχνά απαιτεί ένα δυσανάλογο ποσό συναισθηματικής προσπάθειας και πόρων σε σύγκριση με την παρορμητική, αυτο-ανταμοιβή και συναισθηματική πράξη ανάρτησης ή κοινοποίησης μιας δημοσίευσης μίσους⁴⁹. Αυτό μπορεί να εξηγήσει τον περιορισμό πολλών χρηστών του διαδικτύου που παραμένουν σιωπηλοί όταν εκτίθενται σε ρητορική μίσους.

εικόνα 5

Πώς να χρησιμοποιήσετε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να επιδράσετε θετικά, ώρα για δράση!

Υπάρχουν πολλοί αποτελεσματικοί τρόποι για να μειώσει κανείς το επιβλαβές περιεχόμενο ή τα καταστροφικά αποτελέσματά του. Κάποιος μπορεί να επιχειρήσει να πείσει ανθρώπους να σταματήσουν να δημοσιεύουν τέτοιο περιεχόμενο αρχικά, ή να υποστηρίξει εκείνους που βλάπτονται από αυτό. Πρέπει να παρακινηθούμε να αναλάβουμε δράση- δεν πρέπει να ανεχόμαστε το μίσος στο διαδίκτυο και να αποδεχόμαστε επικίνδυνες διαδικτυακές συμπεριφορές. Οι νόμοι και οι κανονισμοί είναι μόνο ένα κομμάτι του παζλ για να σταματήσει το μίσος σε επίπεδο διαδικτύου και εκτός. Οι θετικές δηλώσεις από μόνες τους δεν είναι επίσης αρκετές. Εδώ είναι κάποια πράγματα που μπορείτε να κάνετε για να βοηθήσετε τους νέους να αναγνωρίζουν και να αντιδρούν στο διαδικτυακό μίσος⁵⁰:

Διδάξτε ενσυναίσθηση και συναισθηματική παιδεία

- χρησιμοποιείτε καθημερινές στιγμές για να διδάξετε τους νέους να παρατηρούν, να είναι ευαίσθητοι και να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα των άλλων ανθρώπων.
- προωθήστε το σεβασμό για τη διαφορετικότητα ως κοινωνική νόρμα. Αντιμετωπίστε δυσάρεστα και αρνητικά σχόλια όταν συμβαίνουν. Ως εργαζόμενος στον τομέα της νεολαίας, έχεις τη δύναμη να επηρεάσεις πως ένας νέος συμπεριφέρεται προς τους άλλους.

48 Coustick-Deal, 2017

49 Coustick-Deal, 2017

50 Helping young people recognize and respond to online hate, 2020

- αναπαραστήστε την ανοχή και την εσυναίσθηση για αυτούς.

Μιλήστε για την ύπαρξη και τις επιδράσεις του μίσους

- οι νέοι ωφελούνται από τη μάθηση για τη ρητορική μίσους από έναν έμπιστο ενήλικα, παρά από το να είναι εκτεθειμένοι να κάνουν το δικό τους.
- μπορείτε να διευκολύνετε τον διάλογο με το να είστε προετοιμασμένοι. Αυτό περιλαμβάνει τον εκ των προτέρων εντοπισμό ανησυχιών που μπορεί να προκύψουν όταν ένα νεαρό άτομο συναντά περιεχόμενο με κίνητρο μίσους.
- να είστε ενήμεροι για νέα γεγονότα ή γεγονότα στην κοινότητα που μπορεί να οδηγήσουν ένα νεαρό άτομο να εκφράσει μίσος προς τους άλλους.

Αναγνωρίστε το συναισθηματικό κόστος και γίνετε υποστηρικτικοί

- το να είναι κάποιος στόχος διαδικτυακής ρητορικής μίσους μπορεί να είναι στενάχωρο και επώδυνο.
- επιτρέψτε στους νέους να γνωρίζουν ότι είστε ενήμεροι για τις συναισθηματικές επιδράσεις και πρόθυμοι να ακούσετε πώς αυτή η έκθεση τους επηρεάζει.

Να είστε ενήμεροι για τις αιτίες και τα σημάδια της ριζοσπαστικοποίησης

- η ριζοσπαστικοποίηση συμβαίνει όταν τα άτομα πιστεύουν πως η βία εναντίον των άλλων - ακόμη και του εαυτού τους - δικαιολογείται επειδή «υπερασπίζονται την ομάδα τους».
- οι νέοι που έχουν ροπή στην ριζοσπαστικοποίηση συχνά νιώθουν απογοητευμένοι, αποκομμένοι, εγκαταλελειμμένοι, απομονωμένοι, μη δημοφιλείς ή στο περιθώριο των πραγμάτων που συμβαίνουν στο σχολείο και αναζητούν μια ταυτότητα και/ή μια υποκατάστατη οικογένεια.

Ψηφιακός γραμματισμός- να είστε κριτικός αναγνώστης και να επαληθεύετε τις πηγές σας

- μπορείτε να διδάξετε στους νέους δεξιότητες κριτική σκέψης. Ζητήστε τους να σκεφτούν τρόπους με τους οποίους τα μέσα δημιουργούνται από τους ανθρώπους, και επομένως αναπαραστήστε τις αξίες και τις αντιλήψεις εκείνων των ανθρώπων.
- δείξτε στους νέους πώς να επαληθεύουν τις πηγές αναφοράς. Πολλοί διαδικτυακοί ιστότοποι μίσους καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να κάνουν τις ιστοσελίδες τους να φαίνονται νόμιμες.

Να καταγγέλλετε το μίσος

- ενθαρρύνετε τα παιδιά στη ζωή σας να καταγγέλλουν τη ρητορική μίσους όταν τη συναντούν στο διαδίκτυο. Αυτό μπορεί να γίνει καταγγέλλοντας το περιεχόμενο στον διαχειριστή του ιστότοπου ή στον πάροχο Διαδικτύου.
- να καταγγέλλετε εγκλήματα μίσους στο διαδίκτυο. Οποιαδήποτε απειλή βίας, διαδικτυακή ρητορική μίσους, εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο, προπαγάνδα ή έγκλημα μίσους πρέπει να καταγγέλλεται στην τοπική αστυνομία. Ποτέ μην διστάσετε να καταγγείλετε ρητορική μίσους και εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο, εγκλήματα μίσους ή απειλές βίας στην αστυνομία.

Ενημερώστε

- πρέπει να υπάρχει ενημέρωση σχετικά με τα πολιτικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα των ατόμων και των ομάδων, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας του λόγου, τις ευθύνες και

τις κοινωνικές επιπτώσεις που συνοδεύουν την ελευθερία του Τύπου

- ενθαρρύνετε αναφορές σε ευαίσθητες συγκρούσεις και εκστρατείες πολυπολιτισμικής ευαισθητοποίησης: οι αναφορές σε ευαίσθητες συγκρούσεις θα βοηθήσουν στη διάλυση της πλάνης του «εμείς» εναντίων «αυτών»

Περίληψη

Το μίσος εντός και εκτός διαδικτύου ενισχύεται αμοιβαία. Παρόλο που ορισμένες χώρες, και ακόμη και οι ίδιες οι πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχουν πλαίσια για τη ρύθμιση της διαδικτυακής ρητορικής μίσους και του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο θα εξυπηρετούν ελάχιστο σκοπό αν δεν αφυπνιστεί η συνείδηση των ανθρώπων. Προκειμένου πραγματικά να αποτρέψουμε περιστατικά μίσους στο διαδίκτυο, υπάρχει ανάγκη για μια μαζική εκστρατεία που να ευαισθητοποιεί τους ανθρώπους στη χρήση των μέσων και να τους βοηθάει να αντιλαμβάνονται τη διαφορά ανάμεσα στον ελεύθερο λόγο και τη ρητορική μίσους. Είναι ευθύνη καθενός από εμάς που χρησιμοποιεί το διαδίκτυο, να παράγει και να καταναλώνει περιεχόμενο ως ευσυνείδητα άτομα κι όχι απλώς ως καταναλωτές με κλειστά μάτια.

4.4. Διοργάνωση εκστρατείας κατά του μίσους στο διαδίκτυο

Σε αυτό το κεφάλαιο αρχικά εξηγείται τι είναι μια εκστρατεία. Στο επόμενο βήμα, θα μάθετε πώς να οργανώνετε τη δική σας εκστρατεία ενάντια στο μίσος στο διαδίκτυο και πώς μπορείτε να εφαρμόσετε viral marketing σε αυτήν. Επιπρόσθετα, θα μάθετε ποιες δεξιότητες είναι χρήσιμες για τη διοργάνωση εκστρατείας.

Τι είναι η εκστρατεία;

Η εκστρατεία προέρχεται από τη λατινική λέξη “campaña” που σημαίνει συνδεδεμένες σειρές από μάχες. Αν μετατρέψουμε αυτή τη μάλλον στρατιωτική προέλευση στην αρχαία Ρώμη στον κόσμο της εκστρατείας σήμερα, μπορούμε να βρούμε αυτό τον ορισμό

Ο υψηλότερος στόχος είναι να παρακινήσει τους ανθρώπους να λάβουν ξεκάθαρη δράση και μέσω αυτής να επιτύχουν έναν συγκεκριμένο στόχο στην πολιτική/οικονομία (π.χ. ένα νέο νόμο κατά της ρητορικής μίσους). Μια εκστρατεία είναι μια στρατηγική για την ευαισθητοποίηση του κοινού και/ή την επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου χωρίς επίσημη εξουσία (π.χ. ψήφοι), εννοώντας πολιτικές εκλογές και υποστήριξη (π.χ. υπογραφές, διαδήλωση) μέσω μιας συνετής επικοινωνιακής στρατηγικής.

Μια εκστρατεία:

- περιλαμβάνει την (προγραμματισμένη) χρήση διαφόρων μέτρων και δράσεων
- καθοδηγείται από τη χρήση διαφορετικών τύπων δημοσίων σχέσεων
- εστιάζει σε ένα συγκεκριμένο περιορισμένο θέμα (π.χ. ρητορική μίσους)
- πραγματοποιείται σε συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο (αρχή, τέλος)
- στοχεύει στην ευαισθητοποίηση του κοινού⁵¹

Τι πρέπει να σκεφτώ ενώ σχεδιάζω τη δική μου εκστρατεία κατά της ρητορικής μίσους και του εκφοβισμού στο διαδίκτυο;

Τώρα που γνωρίζετε τι είναι η εκστρατεία, θα σας δώσουμε συγκεκριμένη, πρακτική έμπνευση και καθοδήγηση για να οργανώσετε τη δική σας εκστρατεία κατά της ρητορικής μίσους ή του εκφοβισμού στο διαδίκτυο. Όταν ξεκινάτε μια εκστρατεία, είναι πρώτα σημαντικό να γνωρίζετε ότι:

- Όλοι αναλαμβάνουμε δράση και ο καθένας είναι απαραίτητος
- Δεν είναι αναγκαίο να είστε «ειδικός» για να εργαστείτε σε αυτά τα θέματα. Κάθε άτομο έχει να συνεισφέρει κάτι ιδιαίτερο.
- Στη συνέχεια, σας προτείνουμε κάποιες ενέργειες, αλλά δεν υπάρχει αλάνθαστη συνταγή. Προσπαθήστε να βρείτε το δικό σας τρόπο:
- Η συμμετοχή στη δράση μπορεί να είναι από μόνη της πολύτιμη εμπειρία.
- Η έμπνευση μπορεί να αντληθεί από υπάρχουσες εκστρατείες ή από ανθρώπους που ήδη καταπολεμούν τη ρητορική μίσους ή τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο⁵²

⁵¹ campaignstrategy.org, 2020

⁵² De Latour et al., 2017

Μερικές χρήσιμες προτάσεις για τη διεξαγωγή εκστρατείας κατά του μίσους στο διαδίκτυο

Η διεξαγωγή εκστρατείας κατά του μίσους στο διαδίκτυο μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους, από μικρές δράσεις, ως μεγάλες προγραμματισμένες εκδηλώσεις. Τα παρακάτω στοιχεία μπορεί, ή και όχι, να έχουν εφαρμογή στη δική σας δραστηριότητα και γενικότερα να ταιριάζουν καλύτερα σε μεγαλύτερες εκδηλώσεις. Στην παρακάτω ενότητα, θα δοθούν επίσης μερικά παραδείγματα για μικρότερες δράσεις κατά του μίσους στο διαδίκτυο.

Δημιουργήστε μια ομάδα

Σαφώς, θα πρέπει πρώτα να βρείτε άτομα τα οποία να είναι αξιόπιστα και ενθουσιώδη για να συμμετάσχουν. Όλοι, θα πρέπει να είναι προετοιμασμένοι, να ασχοληθούν με τα καθήκοντα τους έτσι ώστε όλα να κυλούν ομαλά.

Σκεφτείτε τα επιμέρους στοιχεία της εκστρατείας

Όπως μπορείτε να δείτε στην παραπάνω λίστα, για να οργανώσετε μια εκστρατεία είναι σημαντικό να σκεφτείτε τα επιμέρους στοιχεία της (όπως θέμα, πλαίσιο, στόχοι, στρατηγικές, σκοπός, κοινό στόχος, δράσεις και παράγοντες επιτυχίας)⁵³.

Ορίστε το θέμα και κάνετε λίγη έρευνα σχετικά με αυτό

Το θέμα της εκστρατείας σας χρειάζεται να είναι ξεκάθαρα ορισμένο και χρειάζεστε αξιόπιστες πληροφορίες για αυτό. Επομένως, κάνετε μια έρευνα!

Αναλύστε ένα πλαίσιο για την εκστρατεία σας

Βρείτε ποιοι είναι οι ανταγωνιστές σας και ποιοι οι συνεργάτες σας (και ποια είναι τα ενδιαφέροντα τους), αναλύστε το πλαίσιο της εκστρατείας σας και σκεφτείτε ποια μορφή των μέσων μαζικής ενημέρωσης μπορεί να παίξει κάποιο ρόλο σε αυτό. Χωρίς την κατανόηση του κοινωνικού και πολιτικού πλαισίου της ρητορικής μίσους και του διαδικτυακού εκφοβισμού, στο διαδίκτυο και στην πραγματική ζωή, είναι δύσκολο για τους διοργανωτές της καμπάνιας να αξιολογήσουν τις ιστορίες τις οποίες θέλουν να παρουσιάσουν⁵⁴.

Ορίστε ένα σκοπό και ελέγξτε ότι συμβαδίζει με τους διαθέσιμους πόρους

Ο σκοπός της εκστρατείας σας πρέπει να είναι λογικός, αδιαμφισβήτητος και πειστικά διατυπωμένος, προσίτος για εσάς, στο σωστό βελινεκές και σχετικός. Όλα τα άτομα που εμπλέκονται στην εκστρατεία πρέπει να έχουν κατανοήσει με τον ίδιο τρόπο το σκοπό της. Μη ξεχνάτε να ελέγξετε ότι ο σκοπός της εκστρατείας συμβαδίζει με τους διαθέσιμους πόρους⁵⁵.

Σκεφτείτε μία στρατηγική

Η στρατηγική της εκστρατείας πρέπει να ορίζει ένα στόχο, τις ομάδες-στόχος, θέμα, χρονικό περιθώριο, προσωπικό, χρήματα, έλεγχο επιπτώσεων και (πιθανά) προβλήματα. Θα έπρεπε να είναι όσο το δυνατόν πιο απλή, αλλά παράλληλα, και τόσο σύνθετη όσο χρειάζεται! Τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό, η στρατηγική σας πρέπει να είναι ευπροσάρμοστη στις εξωτερικές αλλαγές και προκλήσεις (για παράδειγμα η πιθανότητα για περισσότερες διαδικτυακές δραστηριότητες και λιγότερες εκτός διαδικτύου και το αντίστροφο)⁵⁶.

Ορίστε με σαφήνεια τον/τους στόχους και την/τις ομάδες-στόχος

Ο στόχος της καμπάνιας σας (για παράδειγμα η ρητορική μίσους) πρέπει να είναι ξεκάθαρα ορισμένος, όπως επίσης και η ομάδα-στόχος. Σχετικά με την ομάδα-στόχος θα πρέπει να αναρωτηθείτε: τι τους παρακινεί; τι είναι σημαντικό για αυτούς; Και σε ποια ενδιαφέροντα μπορούμε να απευθυνθούμε; Συμπεριλάβετε διαφορετικές ομάδες-στόχος και χρησιμοποιείστε τα μέσα μαζικής ενημέρωσης για να

⁵³ Friedrich et al., 2007

⁵⁴ De Latour et al., 2017

⁵⁵ Friedrich et al., 2007

⁵⁶ Friedrich et al, 2007; UN Women, 2012

τους πλησιάσετε. Είναι πολύ σημαντικό ο δικός σας προβληματισμός για το θέμα να προβληματίσει την ομάδα-στόχος (π.χ. η ρητορική μίσους είναι ένα θέμα ενδιαφέροντος του προγράμματος Hatebusters και μέσω της εκστρατείας γίνεται θέμα ενδιαφέροντος και για το κέντρο για εργασία με τη νεολαία που εργάζεστε). Μην προσπαθείτε να πείσετε τους ήδη πεπεισμένους και απομακρύνετε από τους συνήθεις υπόπτους! Φυσικά πρέπει να συνεχίσετε να δουλεύετε με τους φίλους σας, τους συμμάχους και τους συνεργάτες σας, ωστόσο, χρειάζεται να πάτε πέρα από τους κύκλους σας για να επιτευχθεί πραγματικός αντίκτυπος⁵⁷

Συνδυάστε δραστηριότητες εντός και εκτός διαδικτύου

Καθώς κάποια στοιχεία της εκστρατείας ολοένα και περισσότερο πραγματοποιούνται διαδικτυακά (κοινωνικά μέσα δικτύωσης, διαδικτυακές λίστες υπογραφών, κτλ.), πολλές από τις δράσεις της διεξαγωγής της καμπάνιας συνεχίζουν να συμβαίνουν εκτός διαδικτύου σε διάφορες μορφές. Ιδανικά, η εκστρατεία σας θα συνδυάζει δραστηριότητες εντός και εκτός διαδικτύου. Και οι δύο μορφές έρχονται με ευκαιρίες και προκλήσεις. Αναρωτηθείτε: τι είναι πραγματικά εφικτό και επιτεύξιμο για εσάς; Ποιο εργαλείο πρέπει να χρησιμοποιηθεί σε κάθε ομάδα-στόχο και να επιτύχει τι; Μη σκεφτείτε μόνο μια συγκεκριμένη ώρα και μέρος για τις δραστηριότητες σας, αλλά επίσης σκεφτείτε τη διασκέδαση και το τι παρακινεί την ομάδα σας.

Συμπεριλάβετε ανθρώπινες ενδιαφέρουσες ιστορίες και χρησιμοποιείτε εικόνες

Είναι καλό για την εκστρατεία σας να περιλαμβάνει ανθρώπινες ενδιαφέρουσες ιστορίες. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι είναι καλύτερο να διηγηθείτε την ιστορία ενός ατόμου που έχει επηρεαστεί από τον διαδικτυακό εκφοβισμό, από το να παρουσιάσετε απλά τα νούμερα των ατόμων που έχουν επηρεαστεί από αυτό. Το μια εικόνα αξίζει όσο χίλιες λέξεις” δεν είναι μόνο ένα ρητό, αποτελεί επίσης μια αδιαμφισβήτητη αλήθεια για τη διεξαγωγή μιας καμπάνιας, επομένως σκεφτείτε εκ των προτέρων πως το μήνυμά σας μπορεί να μεταφραστεί σε μια εικόνα. Συνήθως οι καλές εικόνες σχετίζονται με πολύ κλασσικές ιστορίες (π.χ. Δαβίδ και Γολιάθ ή ο Ρομπέν των δασών αλλά και κλασσικοί ήρωες ή σύγχρονοι Υπερήρωες, που συνήθως δε θεωρούνται ήρωες).

Κρατήστε στο μυαλό σας ότι δημόσιες δράσεις συχνά χρειάζονται έγκριση

Ενώ οι εκδηλώσεις είναι ένα ανθρώπινο και συνταγματικό δικαίωμα, αν θέλετε να οργανώσετε μια δράση σε δημόσιο μέρος (δρόμο, πλατεία ή μπροστά από συγκεκριμένο κτίριο), θα χρειαστεί να ενημερώσετε την αστυνομία και/ή την τοπική αυτοδιοίκηση. Οι δημόσιες συγκεντρώσεις (εκδηλώσεις, πάγκοι, κτλ.) πρέπει να έχουν ανακοινωθεί εκ των προτέρων στο αρμόδιο γραφείο. Ο υπεύθυνος της εκδήλωσης πρέπει να είναι βέβαιος ότι η δημόσια τάξη τηρείται, και ότι όλοι οι νόμοι και οι κανόνες ακολουθούνται πιστά κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης και επομένως πιθανώς να χρειαστούν διαχειριστές ώστε να διατηρήσουν την τάξη. Η αστυνομία μπορεί να απαγορεύσει μια εκδήλωση αν κινδυνεύει η δημόσια ασφάλεια. Η παρεμπόδιση της κίνησης δεν είναι λόγος για να απαγορευτεί μια εκδήλωση καθώς το δικαίωμα της ελεύθερης συνάθροισης εγγυάται από το σύνταγμα.

Ορίστε παράγοντες επιτυχίας

- Όπως οι ακόλουθοι:
- ο σκοπός της εκστρατείας σας είναι εφικτός και πιστευτός
- η εκστρατεία έχει ξεκάθαρη στρατηγική
- μπορεί να αντιδρά στις αλλαγές του πλαισίου
- έχει προετοιμαστεί καλά από υλικοτεχνική άποψη

⁵⁷ Friedrich et al., 2007

- η ομάδα της εκστρατείας είναι ενθουσιώδης
- το θέμα ή η δυναμική παρακινεί τους άλλους
- η εσωτερική και η εξωτερική επικοινωνία λειτουργεί
- η διαχείριση των αποφάσεων είναι λειτουργική
- η χρονική στιγμή είναι καλή
- υπάρχει όσο το δυνατόν πιο ακριβής οραματισμός της εκστρατείας από την αρχή
- δεν είναι κοινότυπη
- είναι προσωποποιημένη και κατάλληλη για την τηλεόραση
- μπορεί να δημιουργεί συναισθήματα και να προσωποποιεί, απλοποιεί, επικεντρώνεται σε ένα σημείο ΑΛΛΑ δεν ψεύδεται! Παραμένετε στην αποδείξιμη πραγματικότητα.
- Οποιαδήποτε δράση ή εκστρατεία έχετε πραγματοποιήσει, μη ξεχνάτε μετά να γιορτάσετε την επιτυχία σας (ακόμα και τη μικρή), να ευχαριστήσετε τους ακτιβιστές και τους υποστηρικτές, δείξτε τους φωτογραφίες, δείξτε τους την εκτίμηση σας (μέσω γραπτών μηνυμάτων, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, κτλ.), επικοινωνήστε στους υποστηρικτές τι κατάφεραν, συμμετέχοντας στην εκστρατεία – όσον αφορά τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αξιολογήστε και σκεφτείτε τα μαθήματα που πήρατε.

Ιδέες για μικρότερες δράσεις κατά του μίσους στο διαδίκτυο

Δεν είναι απαραίτητο να δημιουργήσετε μια μεγάλη εκστρατεία στα κοινωνικά δίκτυα για να συντονιστείτε ενάντια στη ρητορική μίσους και τον διαδικτυακό εκφοβισμό – οι μικρότερες δράσεις είναι εξίσου πολύτιμες! Παρακάτω, θα βρείτε μερικές ιδέες για το πως μπορείτε να πάρετε μέρος:

- **Εκδηλώσεις:** Δημιουργήστε όλοι μαζί πλακάτ και πάρτε μέρος σε κατάλληλες διαδηλώσεις με την σχολική σας τάξη ή την κοινότητα νέων
- **Λίστες υπογραφών:** μαζέψτε υπογραφές (διαδικτυακά και δια ζώσης) για κατάλληλες λίστες υπογραφών όπως η λίστα “Make 22 July the European Day for Victims of Hate Crime” του Nohatespeechmovement⁵⁸
- **Δημιουργία βίντεο:** δημιουργήστε βίντεο τα οποία θα πραγματεύονται το θέμα της ρητορικής μίσους ή του διαδικτυακού εκφοβισμού για να στείλετε ένα ξεκάθαρο μήνυμα έναντι στο μίσος στο διαδίκτυο, όπως το βίντεο “Stop hate speech” παραγωγής του κέντρου νεολαίας στο Γιούντεμπουργκ (Judenburg)⁵⁹. Στη συνέχεια, μοιραστείτε το βίντεο στο Youtube κανάλι του σχολείου σας ή του κέντρου νεολαίας που ανήκετε
- **Δράσεις φωτογραφίας:** κάνετε τη δική σας φωτογραφική δράση κατά της ρητορικής μίσους και του διαδικτυακού εκφοβισμού ή πάρτε μέρος σε ήδη υπάρχουσες δράσεις φωτογραφίας, όπως η φωτογραφική δράση “Stand together against hate” της Διεθνούς Αμνηστίας⁶⁰
- **Εκθέσεις:** κάνετε σχολικές εκθέσεις με αναρτήσεις σχετικές με τη ρητορική μίσους και τον διαδικτυακό εκφοβισμό, τις οποίες οι μαθητές θα έχουν βρεί στο διαδίκτυο, για να ευαισθητοποιήσετε πάνω σε αυτά τα θέματα το σχολείο σας ή το κέντρο νεολαίας
- **Καρτ ποστάλ, φυλλάδια, λογότυπα, αυτοκόλλητα ή αφίσες:** δημιουργήστε καρτ ποστάλ, φυλλάδια, λογότυπα, αυτοκόλλητα ή αφίσες, που θα πραγματεύονται το θέμα της ρητορικής μίσους και του εκφοβισμού στο διαδίκτυο και μοιράστε τα
- **GIFS (κινούμενες εικόνες) για την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο και του διαδικτυακού εκφοβισμού:** δημιουργείτε GIFS για να αντιμετωπίσετε τη ρητορική μίσους όπως αυτά από το γερμανικό κίνημα κατά της ρητορικής μίσους⁶¹
- **Ψηφιακοί οδηγοί ή podcasts (ψηφιακά αρχεία ήχου):** δημιουργήστε ψηφιακούς οδηγούς ή podcasts σχετικά με τα θέματα της ρητορικής μίσους και του διαδικτυακού εκφοβισμού και διαδώστε τα!
- **Πίνακες ενημερώσεων ή πάγκους:** φτιάξτε έναν πίνακα ενημερώσεων ή έναν πάγκο, για παράδειγμα στο δρόμο προς το κέντρο νεολαίας που ανήκετε
- **Πανό ή σημαίες:** δημιουργήστε πανό σχετικά με τη ρητορική μίσους ή το διαδικτυακό εκφοβισμό και κρεμάστε τα στα κτίρια του σχολείου σας ή του κέντρου νεολαίας
- **Ανθρώπινες αλυσίδες:** φτιάξτε μια ανθρώπινη αλυσίδα γύρω από το σχολικό κτίριο και ενημερώστε για το θέμα της ρητορικής μίσους ή του διαδικτυακού εκφοβισμού

58 <http://blog.nohatespeechmovement.org/petition/>

59 <https://www.youtube.com/watch?v=i-GE8Z8Z3No>

60 https://www.amnesty.eu/wp-content/uploads/2018/10/Stand_together_against_hate_photo_action.pdf

61 <https://no-hate-speech.de/de/kontern/fuer-gegen-alle-hate-speech/>

- **Διαγωνισμοί κόμικ:** οργανώστε ένα διαγωνισμό κόμικ στο σχολείο ή στο κέντρο νεολαίας. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να δημιουργήσουν κόμικ σχετικά με το θέμα της ρητορικής μίσους ή του διαδικτυακού εκφοβισμού. Το καλύτερο κόμικ θα εκδοθεί
- **Αντιδράστε στο μίσος με αγάπη και δημόσιες πράξεις παρέμβασης:** δράσεις κατά του μίσους, μπορούν φυσικά να θεωρηθούν αντιδράσεις στο μίσος με αγάπη και δημόσιες πράξεις θάρρους και παρέμβασης, για παράδειγμα εθελοντές που καθάρισαν το εβραϊκό νεκροταφείο στο University City του Μισούρι, μετά τον βανδαλισμό του το 2017. Άλλο παράδειγμα είναι η δράση της μουσουλμανικής νεολαίας της Αυστρίας, κατά την οποία περιφρούρισαν την δημόσια έκθεση που τίμησε τη μνήμη των θυμάτων των Ναζί στη Βιέννη το 2019, καθώς κάποιες από τις φωτογραφίες είχαν καταστραφεί πιο πριν. Αν κάνετε κάτι σαν και αυτό, μη ξεχάσετε να αναμείξετε τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, για να δείξετε σε όλους ότι η αγάπη και το κοινωνικό θάρρος είναι πιο ισχυρά από το μίσος

Συστάσεις για περαιτέρω διάβασμα: Οι εργαζόμενοι με τη νεολαία μπορούν να βρουν περισσότερη έμπνευση για δραστηριότητες κατά της ρητορικής μίσους και του διαδικτυακού εκφοβισμού από τη σελίδα 21 στο «Bookmarks», ένα εγχειρίδιο για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο μέσω της εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα⁶².

⁶² <https://rm.coe.int/168065dac7>

Έμπνευση: παραδείγματα από επιτυχημένες εκστρατείες κατά του μίσους στο διαδίκτυο από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες

Το κίνημα **No Hate Speech Movement (Όχι στη Ρητορική Μίσους)** είναι μια εκστρατεία απευθυνόμενη στη νεολαία, καθοδηγούμενη από το τμήμα Νεολαίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, που προσπαθεί να κινητοποιήσει τους νέους να καταπολεμήσουν τη ρητορική μίσους και να προωθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα στο διαδίκτυο. Η καμπάνια εξαπλώθηκε σε εθνικό και τοπικό επίπεδο μέσω διεξαγωγής εκδηλώσεων και δράσεων σε 45 χώρες⁶³.

Hooligans gegen Satzbau (#HoGeSatzbau), το οποίο μπορεί να μεταφραστεί ως “χούλιγκαν ενάντια στη οικοδόμηση κτηρίων”, και ιδρύθηκε το 2014 ως ψηφιακή απάντηση στην αυξανόμενη τάση προς την ακροδεξιά. Ενώ οι νεοναζί χούλιγκαν, ενάντια στους σαλαφιστές, αυτόκλητους τιμωρούς και πατριώτες Ευρωπαίους, φυτεύουν τη διάθεση του μίσους και της απόρριψης, κάποιες φορές με τη χρήση βίας στον πυρήνα της κοινωνίας, το #HoGeSatzbau ξεκίνησε να αντιμετωπίζει δημόσια αυτή την τάση με σατιρικό τρόπο⁶⁴.

#nichtegal - Eine Initiative für Toleranz und Respekt, το οποίο μπορεί να μεταφραστεί ως “όχι ασήμαντος – μια πρωτοβουλία για την αποδοχή και το σεβασμό”, είναι μια κοινή πρωτοβουλία, η οποία υποστηρίζει την καλή συνεργασία στο YouTube και όχι μόνο. Μπορούμε όλοι να παίξουμε το ρόλο μας στην καλλιέργεια αλληλεπίδρασης με σεβασμό και ενεργή δραστηριότητα, διαθέτοντας μια θετική κουλτούρα ψηφιακής επικοινωνίας⁶⁵.

Η καμπάνια **I don't masturbate** είναι μια διεθνής διαδικτυακή καμπάνια, κατά της ρητορικής μίσους, από τη Ιταλία. Στόχος της είναι να στιγματίσει τη ρητορική μίσους χρησιμοποιώντας το hashtag #masturbate στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στο διαδίκτυο⁶⁶.

Το **“NEw CHapter: Network of Cooperation against Hate” (“Νέο κεφάλαιο: δίκτυο συνεργασίας κατά του μίσους”)** στοχεύει στο να παράσχει χώρο και υποστήριξη στη διακλαδική συνεργασία οργανισμών και ιδρυμάτων που δουλεύουν με νέους, σε επίσημη ή μη τυπική εκπαίδευση, για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους και την προώθηση της εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα (HRE)⁶⁷.

Το σύνολο του προγράμματος **“No Hate Europa”** είναι φόρος τιμής στις συμμετοχές νέων που προήλθαν από τις προτάσεις των νέων αντιπροσώπων του Youth Advisory Council of the Council of Europe (Συμβουλευτική Επιτροπή Νέων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου), το οποίο έχει υποστηριχθεί από το Κοινό Συμβούλιο Νέων του Συμβουλίου της Ευρώπης, όπου οι αποφάσεις για πολιτικές, προτεραιότητες και προγράμματα στον τομέα της νεολαίας, λαμβάνονται από κοινού μεταξύ ηγετών νεολαίας και θεσμικών αντιπροσώπων. Το αποτέλεσμα ήταν μια διαδικτυακή εκστρατεία για τα ανθρώπινα δικαιώματα η οποία περιλαμβάνει αρκετές συμβουλές, προπαρασκευαστικές συναντήσεις με ειδικούς, χειριστές στον τομέα της κοινωνικοεκπαιδευτικής απεικόνισης και νέους ανθρώπους, συνεπώς εξασφαλίζει όχι μόνο δράσεις ευαισθητοποίησης για τους νέους ανθρώπους αλλά συγκεκριμένα για τη νεολαία και μαζί με τη νεολαία⁶⁸.

Η καμπάνια **#Leparolefannomale** βασίστηκε στη δημιουργία βίντεο με πρωταγωνιστές μαθητές του καθολικού πανεπιστημίου του Μιλάνου. Ανάμεσα στα βίντεο τα οποία φτιάχτηκαν από τους μαθητές του καθολικού Πανεπιστημίου, υπήρξε ένα το οποίο ξεχώρισε ιδιαίτερα λόγω της παντελούς αδιαφορίας που κατάφερε να καταγράψει. Είναι ένα αληθινό “κοινωνικό πείραμα”, γυρισμένο στο Μιλάνο, στη

63 <https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign>

64 www.hogesatzbau.de

65 <https://nichtegal.withyoutube.com>

66 <https://en.danilodolci.org/project/i-dont-masturbate/>

67 <https://newchapteragainsthate.wordpress.com/about/>

68 <http://www.nohatespeech.it/menu-azioni/no-hate-europa/>

Ρώμη και στο Τορίνο, σε τέσσερις τετράωρες εκδηλώσεις, τις οποίες παρακολούθησαν περίπου 100 άτομα το λεπτό, στο σύνολο περίπου εκατό χιλιάδες άνθρωποι. Για να εξεταστεί το επίπεδο αντίδρασης στις λέξεις που δηλητηριάζουν τη γλώσσα στα κοινωνικά δίκτυα, τα παιδιά είχαν "φορέσει" πινακίδες με προσβολές απευθυνόμενες σε γυναίκες, μετανάστες και άτομα με αναπηρίες⁶⁹.

Μαθητές στην Ιταλία χρησιμοποίησαν την τέχνη για να δημιουργήσουν μια καμπάνια κατά του διαδικτυακού μίσους, η οποία ονομάστηκε **"The Silence Hate Campaign" ("Η καμπάνια της φήμωσης του μίσους")**. Ο γενικός στόχος του εγχειρήματος είναι να εμποδίσει και να καταπολεμήσει τη διαδικτυακή ρητορική μίσους προς μειονότητες και ευάλωτες ομάδες, αναπτύσσοντας νέες και δημιουργικές αντιπροπαγάνδες, όπως αυτές που δημιουργήθηκαν από τους μαθητές που συμμετείχαν στα εκπαιδευτικά εργαστήρια ανθρώπινων δικαιωμάτων σε συνεργασία με τη Διεθνή Αμνηστία στην Ιταλία. Μαθητές έχουν εμπνευστεί από καλλιτέχνες όπως οι Banksy, Shepard Fairey ή Christopher Neimann, και αφού σκέφτηκαν το μήνυμα που θέλουν να παρουσιάσουν κατά του μίσους, άρχισαν να εργάζονται στη σωστή τακτική για να προωθήσουν το μήνυμα. Στο τέλος των εργασιών πάνω από 20 αφίσες και γραφιστικό υλικό επιλέχθηκαν, τυπώθηκαν και διαμοιράστηκαν στο ιταλικό δίκτυο σχολείων φιλικών στα ανθρώπινα δικαιώματα και χρησιμοποιήθηκαν ως επικοινωνιακό υλικό στο διαδίκτυο⁷⁰.

Στην καμπάνια **"Not in my name. Muslims against terrorism campaign" ("Όχι στο όνομα μου. Καμπάνια των Μουσουλμάνων κατά της τρομοκρατίας")** πολλοί Μουσουλμάνοι εκφράζουν τη γνώμη τους και αντιτίθενται στην στερεοτυπική ταύτιση των Μουσουλμάνων με τρομοκράτες και το γεγονός ότι η τρομοκρατία δεν είναι στη φύση του Ισλαμισμού, και αντιθέτως, έχει χρησιμοποιηθεί από εξτρεμιστικές ομάδες διαφορετικών προελεύσεων, θρησκειών και πολιτικών πιστεύω, ανά τον κόσμο⁷¹.

Το πρότζεκτ **"#Double Unicorn" ("Διπλός μονόκερος")** προωθεί τη δημοκρατία και την ελευθερία της γνώμης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στο δημόσιο χώρο και ταυτόχρονα δίνει ένα παράδειγμα ενάντια στο μίσος και την αναταραχή⁷².

Το πρότζεκτ **POW!ER – Peers against the Oppression of Women through Empowerment and Awareness Raising (Δύναμη- συνομήλικοι ενάντια στην καταπίεση των γυναικών μέσω της ενδυνάμωσης και της ευαισθητοποίησης)** – εφιστά την προσοχή στη βία προς στις γυναίκες στο διαδίκτυο και σκοπεύει στο να παρακινήσει τους νέους ανθρώπους να γίνουν περισσότερο ενεργοί ενάντια στη διαδικτυακή βία. Στοχευμένες εκδηλώσεις πληροφόρησης, εργαστήρια σε σχολεία και ποικίλο πληροφοριακό υλικό, χρησιμοποιούνται για να πληροφορήσουν τις ομάδες-στόχος και το κοινό⁷³.

Το φεστιβάλ **Hatefree Larissa (Λάρισα απαλλαγμένη από το μίσος)** ένωσε νέους ανθρώπους, πολίτες και ποικίλους ενδιαφερόμενους, στοχεύοντας να κάνει τη Λάρισα μια πόλη χωρίς ρητορική μίσους. Συνδύασε τέχνη του δρόμου, έκθεση φωτογραφίας και εργαστήρια ανθρώπινων δικαιωμάτων ως εργαλεία για την υποστήριξη των ανθρώπινων δικαιωμάτων σαν απάντηση κατά του μίσους⁷⁴.

Say no to the violence of words – say no to hate speech (Πείτε όχι στη βία των λέξεων – πείτε όχι στη ρητορική μίσους): Για να δοθεί έμφαση στη σημασία της αντιμετώπισης της λεκτικής βίας και της ρητορικής μίσους στο σχολικό περιβάλλον, το 2016 δημιουργήθηκε σε συνεργασία με ένα τοπικό σχολείο και έναν τοπικό συνεργάτη μια διήμερη εκδήλωση η οποία συνδύαζε διάφορες δραστηριότητες κατά της ρητορικής μίσους⁷⁵.

69 <http://www.voxdiritti.it/leparolefannomale-la-prima-campagna-di-comunicazione-contro-lhate-speech-fatta-dai-giovani-per-i-giovani/>

70 <https://www.amnesty.org/en/latest/education/2020/04/silence-hate-students-in-italy-use-art-to-create-a-campaign-against-online-hatred/>

71 <https://www.facebook.com/Not-in-MY-Name-Muslims-Against-Terrorism-214632765363893/>

72 <http://www.doppelhorn.org/das-projekt/>

73 <https://project-power.eu/>

74 <https://hatefreelarissa.wordpress.com/>

75 <http://youthnet.gr/GR/Article-View.php?ArticleID=265>

Πως να εφαρμόσετε το viral marketing στην εκστρατεία σας

Το παρακάτω κεφάλαιο εξηγεί τι είναι οι viral εκστρατείες. Το κεφάλαιο ξεκινά εξηγώντας τι αφορά το viral marketing και πραγματεύεται το φαινόμενο του viral spoof (διακωμώδησης). Στη συνέχεια, μπορείτε να βρείτε συμβουλές για το πως να χρησιμοποιήσετε το viral marketing για να δημιουργήσετε μια εκστρατεία. Οι παράγοντες που κάνουν κάτι ευρέως γνωστό (viral) θα συζητηθούν, όπως επίσης και παραδείγματα από εργαλεία που χρησιμοποιούνται σε viral εκστρατείες και οδηγίες βήμα βήμα για το πως να δημιουργήσετε τέτοιες viral εκστρατείες. Εκτός από τη θεωρία, το κεφάλαιο περιλαμβάνει πρακτικές επιτυχημένων viral εκστρατειών, με έμφαση στους παράγοντες της επιτυχίας τους. Τέλος, εξετάζονται τα πλεονεκτήματα και οι κίνδυνοι που σχετίζονται με το viral marketing.

Τι είναι το viral marketing?

Το **viral marketing** μπορεί να μην είναι γνωστό με το όνομα του, αλλά πλέον χρησιμοποιείται ευρέως για να προωθήσει διάφορα προϊόντα, υπηρεσίες, μάρκες, καθώς και διάφορες εκστρατείες. Τι σημαίνει αυτό το όνομα και τι είναι; Λοιπόν, το όνομα σχετίζεται με τον τρόπο που προσεγγίζεται το κοινό και την άμεση συμμετοχή του στο διαμοιρασμό του περιεχομένου ανάμεσα σε φίλους, συνομηλικούς, οικογένεια κτλ. Αυτό μπορεί να παρομοιαστεί με έναν ιό ο οποίος μεταδίδεται από το ένα άτομο στο άλλο. Η πληροφορία για τη διαφήμιση/εκστρατεία διαδίδεται από στόμα σε στόμα, αλλά επίσης χρησιμοποιώντας ποικίλα εργαλεία στο διαδίκτυο. Αυτή είναι η βάση του viral marketing.

Μια άλλη σημαντική έννοια είναι το viral spoof. Αυτό είναι ένας από τους κανόνες του viral marketing, ο οποίος δηλώνει ότι σε κανέναν δεν μπορεί να απαγορευτεί να διακωμωδεί και να αλλάξει τα διάφορα viral υλικά. Στην πραγματικότητα, όσο περισσότερες διαφορετικές τροποποιήσεις τόσο το καλύτερο, επειδή το περιεχόμενο τότε γίνεται πιο δημοφιλές. Αυτές οι αλλαγές μπορεί να διαφέρουν. Οι χρήστες αποφασίζουν από μόνοι τους ποιο μέρος της αυθεντικής εκδοχής θα αφήσουν και τι θα προσθέσουν. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν για παράδειγμα μόνο την πλοκή και να αλλάξουν τα υπόλοιπα στοιχεία (με τους χαρακτήρες να προηγούνται) ή και αντίστροφα. Επίσης είναι οι χρήστες που αποφασίζουν πότε η τροποποίηση θα είναι αστεία, σοβαρή ή τρομακτική, κτλ.⁷⁶

76 Marketing-schools.org. n.d. Viral Marketing | Explore The Strategy Of Viral Marketing. [online] Available at: <<https://www.marketing-schools.org/types-of-marketing/viral-marketing.html>> [Accessed 14 July 2020].

Πώς να εφαρμόσετε το viral marketing στις εκστρατείες;

Αρχικά, αξίζει να απαντηθεί ποιοι είναι οι παράγοντες που κάνουν κάτι viral. Στο σύνολο, 6 τέτοιοι παράγοντες μπορεί να διακριθούν. Μαζί σχηματίζουν ένα ακρωνύμιο:

Κοινωνικό Επικαιρότητα

Εναύσματα

Συναίσθημα

Κοινό

Πρακτική Αξία

Ιστορίες

Αξίζει να σημειωθεί ότι το viral marketing είναι μια προσέγγιση εστιασμένη στον πελάτη. Η επιτυχία της viral εκστρατείας εξαρτάται από το κοινό και τη μεταδοτικότητα που έχουν τα μέρη του σε άλλους. Επομένως, εστιάστε στο πως θα δημιουργήσετε περιεχόμενο, με το οποίο θα φτάσει σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους. Οι παραπάνω παράγοντες είναι ένας οδηγός στο τι να δίνετε προσοχή όταν δημιουργείτε περιεχόμενο. Πολλά διαφορετικά εργαλεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να διαδώσουν μια viral εκστρατεία, όπως:

- Από στόμα σε στόμα
- Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (E-mail)
- Ιστοσελίδες (Websites)
- Μέσα κοινωνικής δικτύωσης- Social media (Facebook, Twitter, WhatsApp, LinkedIn, Instagram, TikTok, etc.)
- Ιστοσελίδες διαμοιρασμού Video (π.χ. Youtube, Vimeo, etc.)
- Διαδικτυακοί χώροι συζητήσεων (Web forums)
- Τηλεόραση και ραδιόφωνο
- Πολλαπλοί τρόποι έντυπης και άμεσης προώθησης⁷⁷.

Για να έχετε τη δυνατότητα να επικοινωνήσετε το μήνυμά μας σε μεγαλύτερο κοινό, είναι πολύ σημαντική η βελτιστοποίηση της χρήσης μηχανών αναζήτησης και μέσων κοινωνικών δικτύων. Καθώς δημιουργείτε μια viral εκστρατεία, είναι σημαντικό να θυμάστε τις βασικές αρχές τέτοιων εκστρατειών:

- Συλλογή προφίλ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- Ανάλυση της αγοράς στη γύρω περιοχή
- Ανάλυση πυκνότητας λέξεων κλειδιά σε πραγματικό χρόνο.

⁷⁷ En.wikipedia.org. 2020. Viral Marketing. [online] Available at: <https://en.wikipedia.org/wiki/Viral_marketing> [Accessed 14 July 2020]

Όπως αναφέρθηκε νωρίτερα, το κοινό έχει ρόλο κλειδί στις viral εκστρατείες. Το διαδίκτυο και τα ψηφιακά εργαλεία είναι χρήσιμα μόνο για τη γρηγορότερη και ευκολότερη διασπορά του περιεχομένου, αλλά αυτά είναι μόνο εργαλεία και κανάλια. Όλη η δύναμη ανήκει στον παραλήπτη! Για να τους “φτάσετε” και να διεγείρετε την επιθυμία τους να διαδώσουν το περιεχόμενο, πρέπει να θυμάστε τους παρακάτω κανόνες:

- Το περιεχόμενο πρέπει να είναι ελκυστικό στην πλειοψηφία του κοινού, όσον αφορά το οπτικό αποτέλεσμα αλλά και το περιεχόμενο (ενδιαφέροντα χρώματα, αστεία γραφικά, απροσδόκητες συνδέσεις, πιασάρικα σλόγκαν, κτλ. – κάτι που τραβάει την προσοχή και το ενδιαφέρον του παραλήπτη αρκετά έτσι ώστε να σταματήσει για λίγο και να παρατηρήσει την εκστρατεία)
- Το περιεχόμενο θα πρέπει να αξίζει τον κόπο να μοιραστεί σε φίλους, συνομήλικους και οικογένεια (πρέπει να είναι κάτι με το οποίο ο παραλήπτης μπορεί να ταυτιστεί ή κάτι που του/της προκάλεσε συναισθήματα)
- Όταν γίνεται η προώθηση μιας viral εκστρατείας, είναι σημαντικό να γίνεται η χρήση ενός μεγάλου, γνωστού portal ή καναλιού, έτσι ώστε όσο το δυνατόν περισσότεροι άνθρωποι να δουν το περιεχόμενο από την αρχή
- Όταν δημοσιεύετε μια viral εκστρατεία σε portals και μέσα κοινωνικής δικτύωσης, λάβετε υπόψιν σας την ώρα που οι χρήστες χρησιμοποιούν το συγκεκριμένο κανάλι
- Το περιεχόμενο πρέπει να είναι καλής ποιότητας και ειδικά προσαρμοσμένο στο κοινό
- Αξίζει την πρόκληση συζητήσεων, αντιδράσεων, καλλιέργειας και διατήρησης του ενδιαφέροντος του κοινού για την εκστρατεία (Αξίζει να προσθέσετε ποικίλες τροποποιήσεις στο περιεχόμενο)
- Επιπλέον αξίζει την προώθηση της εκστρατείας όποτε είναι εφικτό

Βήμα βήμα: Πως να δημιουργήσετε μια viral εκστρατεία;

1. Ορίστε το θέμα, βρείτε τις αιτίες και θέστε στόχους

2. Σκεφτείτε την ομάδα-στόχο της viral εκστρατείας (Βρείτε όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για αυτούς τους ανθρώπους, ποιο είναι το επίπεδο της γνώσης τους πάνω στο συγκεκριμένο θέμα, τι είναι αυτό που χρειάζονται, με ποιον τρόπο μπορείτε να τους φτάσετε, τι εργαλεία αυτοί χρησιμοποιούν, κτλ.)

3. Δημιουργήστε το περιεχόμενο της viral εκστρατείας: Σκεφτείτε τι συναισθήματα θέλετε να διεγείρετε – πότε η εκστρατεία υποτίθεται ότι είναι τρομακτική ή αστεία ή ίσως συγκινητική, βρείτε ένα τρόπο να ξαφνιάσετε το κοινό και τι γεγονότα και καταστάσεις από τη ζωή θα χρησιμοποιήσετε για να ταυτιστεί το κοινό με την εκστρατεία

Σκεφτείτε τη γλώσσα και τη μορφή της επικοινωνίας για να έρθετε κοντά στην επιλεγμένη ομάδα-στόχο

Σκεφτείτε τι ερεθίσματα θα χρησιμοποιήσετε για να κάνετε το κοινό σας να ενδιαφερθεί (επαγγελματική εμφάνιση, ενδιαφέροντα εφέ, στοιχεία έκπληξης, πιασάρικα κείμενα, κτλ.)

4. Δημοσιεύστε την εκστρατεία:

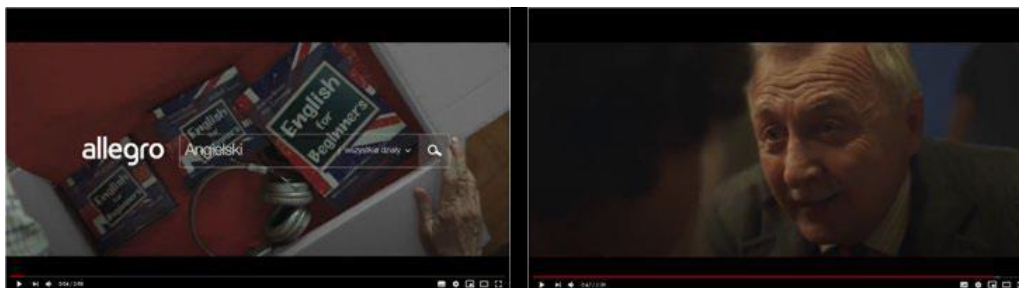
- Διαλέξτε το κατάλληλο εργαλείο το οποίο ταιριάζει στο κοινό σας
- Χρησιμοποιήστε hashtags, επινοήστε έναν ενδιαφέρον τίτλο
- Επιλέξτε την κατάλληλη στιγμή

5. Προωθήστε την εκστρατεία – προκαλέστε συζητήσεις, δράσεις, βεβαιωθείτε ότι η εκστρατεία δεν είναι χαμένη μέσα στο διαδίκτυο⁷⁸

Παραδείγματα πετυχημένων εκστρατειών με viral marketing

Στην πραγματικότητα δεν υπάρχει μια τέλεια συνταγή για τη δημιουργία μιας viral εκστρατείας. Κάθε εκστρατεία είναι διαφορετική και διαφορετικά μέσα χρησιμοποιούνται, ανάλογα με το σκοπό του μηνύματος και την ομάδα στόχο. Ωστόσο, υπάρχουν ομοιότητες μεταξύ των οποίων, ποια συναισθήματα διαδραματίζουν ρόλο κλειδί! Πρέπει να θυμόμαστε ότι όλες οι εκστρατείες στο διαδίκτυο δεν είναι παραδείγματα viral εκστρατείας. Εδώ είναι μερικά παραδείγματα πετυχημένων viral εκστρατειών/ διαφημίσεων, τις οποίες έχουν δει εκατομμύρια ανθρώπων!

1. Το πρώτο παράδειγμα είναι η "English for beginners/What are you looking for at Christmas?" («Αγγλικά για αρχάριους/Τι ψάχνετε για τα Χριστούγεννα;») εκστρατεία η οποία δημιουργήθηκε το 2017 από την Allegro. Δείχνει την πιθανότητα να αγοράσεις διάφορα πράγματα από την Allegro. Σε αυτή την περίπτωση, η αγορά των υλικών για τον βασικό χαρακτήρα είναι το να μάθει Αγγλικά. Ωστόσο, η πλοκή δεν εστιάζει μόνο στη διαφήμιση – αναφέρεται επίσης στην αξία της οικογ. ένειας και δείχνει την αφοσίωση και το κίνητρο του κεντρικού χαρακτήρα να μάθει μια ξένη γλώσσα για να καταφέρει να γνωρίσει τον εγγονό του και να μιλήσει μαζί του⁷⁹.

εικόνα 5 και 6

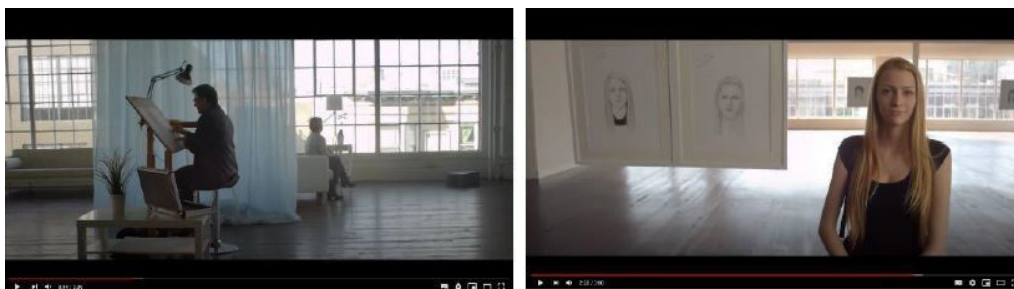
Παράγοντες κλειδιά: Η Allegro, στις χριστουγεννιάτικες εκστρατείες, πολύ συχνά αναφέρεται στην οικογένεια και δείχνει πολλά διαφορετικά συναισθήματα, επομένως φτάνει μια μεγάλη ομάδα από παραλήπτες που με κάποιον τρόπο ταυτίζονται με τους χαρακτήρες και/ή με τις καταστάσεις της εκστρατείας. Στο συγκεκριμένο διαφημιστικό μήνυμα, ο δέκτης ενδιαφέρεται για τον κεντρικό χαρακτήρα, από την αρχή. Είναι περίεργος για τη μοίρα του, το λόγο που σε αυτή την προχωρημένη ηλικία θέλει να μάθει αγγλικά και αναρωτιέται πως αυτή η ιστορία θα τελειώσει. Η εκστρατεία είναι πολύ αστεία, αλλά δημιουργεί πολλά συναισθήματα στο θεατή, όπως χαρά, αγάπη, συγκίνηση, έκπληξη και θαυμασμό. Το τέλος της ιστορίας είναι πολύ αναπάντεχο και συγκινητικό! Την καμπάνια την παρακολουθεί κανείς με ευχάριστο και εύκολο τρόπο, το οποίο κάνει το θεατή να αισθανθεί μερικώς συνδεδεμένος με το χαρακτήρα.

⁷⁸ Gołębicka, A., 2020. Muzeum Powstania Warszawskiego On Facebook Watch. [online] Facebook Watch. Retrieved 14 July 2020, from <https://www.facebook.com/watch/live/?v=205024910577692&ref=watch_permalink>

⁷⁹ Youtube. 2016. English For Beginners | CzegoSzukasz W Świątę?. [online] Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=tU5Rnd-HM6A> [Accessed 14 July 2020]

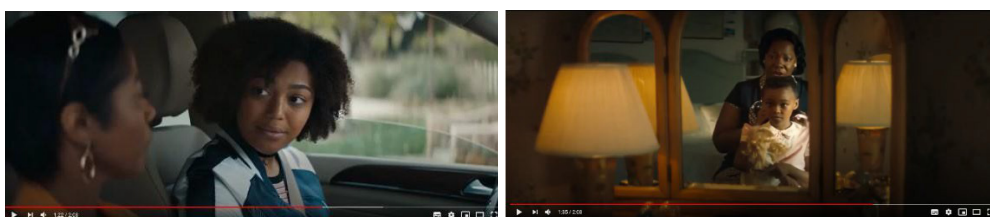
2. Το δεύτερο παράδειγμα είναι η viral εκστρατεία της Dove με το όνομα "Real Beauty Sketches" («Σκίτσα αληθινής ομορφιάς»), η οποία παρουσιάστηκε το 2013. Αυτό δείχνει ότι όλες οι viral καμπάνιες δεν χρειάζεται να είναι αστείες ή σοκαριστικές. Το βίντεο ξεπέρασε τις 163 εκατομμύρια θεάσεις παγκοσμίως και δημιούργησε 4.6 δισεκατομμύρια αντιδράσεις εντυπώσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η καμπάνια επικοινωνεί ένα πολύ σημαντικό θέμα – την αυτοεκτίμηση και δείχνει τη διαφορά ανάμεσα στο πως βλέπουμε εμείς τον εαυτό μας και πως οι άλλοι βλέπουν εμάς. Οι ηρωίδες του βίντεο είναι γυναίκες το πορτρέτο των οποίων σχεδιάστηκε δύο φορές από έναν καλλιτέχνη εκπαιδευμένο από το FBI στην εγκληματολογία. Ένα πορτρέτο σχεδιάζεται βασισμένο στην περιγραφή της γυναίκας και το άλλο βασισμένο στην περιγραφή μιας άγνωστης. Τα αποτελέσματα δημιουργούν έκπληξη!

εικόνα 7 και 8

Παράγοντες κλειδιά: Αυτό το βίντεο είναι πολύ συγκινητικό. Αφορά ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα της ζωής, την χαμηλή αυτοεκτίμηση, σύνδρομο με το οποίο πολλές γυναίκες έρχονται καθημερινά αντιμέτωπες. Ουσιαστικά, δείχνει 2 διαφορετικές εικόνες του ίδιου ατόμου, όπου μπορούμε να δούμε ότι ο τρόπος που οι άλλοι μας αντιλαμβάνονται είναι πολύ καλύτερος από αυτό που εμείς οι ίδιοι αντιλαμβανόμαστε για τον εαυτό μας. Πολλοί δέκτες ταυτίστηκαν με το πρόβλημα και το διέδωσαν ανοιχτά και σε άλλους. Επομένως, αυτή η καμπάνια άγγιξε πολύ δυνατά τα αισθήματα των καταναλωτών, τους συγκινεί και δείχνει το λάθος των κόμπλεξ⁸⁰.

3. Το τελευταίο παράδειγμα είναι το διαφημιστικό "The Talk" ("Η συζήτηση") από το 2017, το οποίο φτιάχτηκε για τον κολλοσό των καταναλωτικών αγαθών Procter & Gamble στην εκστρατεία "My Black is Beautiful" (Το μαύρο μου είναι όμορφο). Το διαφημιστικό πραγματεύεται το πρόβλημα του φυλετικού ρατσισμού. Γονείς μιλούν στα παιδιά τους για το θέμα⁸¹.

εικόνα 9 και 10

Παράγοντες κλειδιά: Ο στόχος της εκστρατείας έχει επιτευχθεί. Αυτό το διαφημιστικό ήταν η έμπνευση για να ξεκινήσει μια συζήτηση για τον ρατσισμό σε μεγάλη κλίμακα. Εξύψωσε το πρόβλημα και έτσι προκάλεσε το κοινό να συζητήσει για αυτό. Σαν αποτέλεσμα, η φίρμα διπλασιάστηκε και κατάφερε να πετύχει μια συμφωνία, ενσωματώνοντας την καμπάνια στην πλοκή της κωμικής σειράς Black-ish.

80 Retrieved on the 14th July 2020 from <https://www.cyberclick.net/numericalblog/en/viral-marketing-examples-6-great-campaigns-and-their-effects>

81 <https://www.entrepreneur.com/slideshow/313584>

Πλεονεκτήματα και κίνδυνοι του viral marketing

Τι μπορεί να πετύχει το viralmarketing	Τι δεν μπορεί να πετύχει το viralmarketing
• Περισσότερη πίεση • Μικρό κόστος για κάθε νέο υποστηρικτή • Προσελκύει νέο κοινό • Πολύ γρηγορότερο Το Viralmarketing είναι πολύ αποτελεσματικό. Λόγω του τρόπου που διαδίδεται, δίνει πρόσβαση σε τεράστιο κομμάτι της κοινωνίας σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, με χαμηλές οικονομικές απάνες. Ένα επιπλέον πλεονέκτημα είναι το γεγονός ότι το περιεχόμενο διακωμωδείται ή τροποποιείται, και με τον τρόπο αυτό του δίνει δημοτικότητα και του επιτρέπει να φτάσει σε ακόμα περισσότερους αποδέκτες.	• Άμεσα αποτελέσματα • Μηδενικό κόστος/μηδενική προσπάθεια • Μαγεία Παρόλο που η επιτυχία μιας viral εκστρατείας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αφοσίωση του κοινού, δεν είναι εύκολο να δημιουργήσεις περιεχόμενο για να εντυπωσιάσεις, ξαφνιάσεις και να ενθαρρύνεις τους ανθρώπους να δείξουν την εκστρατεία και σε άλλους. Οι χρήστες του διαδικτύου αποτελούν αρκετά απαιτητική ομάδα ατόμων.

Επομένως, αυτές οι δράσεις δεν είναι εύκολες αλλά δεν είναι ούτε ακατόρθωτες. Απαιτούν ανάλυση και κατανόηση της ομάδας-στόχος και των αναγκών της, πολύ δημιουργικότητα και λίγη τύχη. Επίσης, το να φτιάξεις καλό περιεχόμενο θέλει χρόνο. Αλλά τα πλεονεκτήματα αξίζουν τις θυσίες και την αφοσίωση.

Χρήσιμες δεξιότητες για τη διεξαγωγή εκστρατειών

Παρακάτω, θα μάθετε ποιες δεξιότητες θα σας βοηθήσουν να κάνετε επιτυχημένες εκστρατείες.

Επικοινωνιακές Δεξιότητες

Θα πρέπει να είστε σε θέση να επικοινωνείτε, όχι μόνο με την ομάδα-στόχο σας, αλλά πιθανότατα και με τους ανθρώπους που θα είναι εκεί για να σας βοηθήσουν με την εκστρατεία. Το να κρατάτε σαφή και σταθερή ανταλλαγή μηνυμάτων μέσα στη ομάδα σας σημαίνει ότι μπορείτε να κάνετε περισσότερα σε λιγότερο χρόνο και δεν θα ανησυχείτε για παρανοήσεις. Προσπαθήστε να κρατήσετε όσο το δυνατόν πιο ξεκάθαρες τις σκέψεις που θέλετε να επικοινωνήσετε, έτσι ώστε όλοι να καταλαβαίνουν τι θέλετε να πείτε. Μάθετε την ομάδα σας και χωρίστε τις εργασίες που πρέπει να γίνουν αναλόγως, καθένας έχει το δικό του ρυθμό εργασίας και ο καθένας ίσως είναι καλύτερος σε διαφορετική εργασία. Για παράδειγμα κάποιος μπορεί να είναι καλός στο να γράφει, κάποιος άλλος στην έρευνα. Προσπαθήστε να μην υπερφορτώσετε ένα άτομο με πολλαπλές εργασίες και σιγουρευτείτε ότι η ομάδα σας γνωρίζει ότι είστε διαθέσιμος για ότι μπορεί να χρειαστούν, από πληροφορίες πάνω στις εργασίες, μέχρι το να βοηθήσετε σε κάτι (ή ακόμα απλά να μιλήσετε).

Ομιλία σε Κοινό

Έσχετα με το αν στέκεστε μπροστά στους φίλους σας, σε συνεργάτες ή δίνετε ζωντανή συνέντευξη τύπου, η δημόσια ομιλία είναι αναπόφευκτη κατά τη διάρκεια της εκστρατείας. Το να μιλάς σε ανθρώπους δεν είναι μια έμφυτη ικανότητα για όλους αλλά είναι κάτι πάνω στο οποίο μπορείς να εξασκηθείς και να γίνεις καλύτερος. Είναι ο καλύτερος τρόπος για να προωθήσεις ένα πρότζεκτ ή ένα

θέμα. Θα πρέπει να μπορείτε να πλάσαρετε το πρότζεκτ σας ή το θέμα της εκστρατείας σας με ευκολία. Αν δεν έχετε αυτοπεποίθηση στα λεγόμενα σας ή αν ξανασκέφτεστε αυτά που θέλετε να πείτε κατά τη διάρκεια της ομιλίας σας, το κοινό σας θα το καταλάβει και πιθανότατα δεν θα σας ακούει με προσοχή. Το ίδιο συμβαίνει και όταν έχετε αποστηθίσει την ομιλία σας. Αντιθέτως, αν έχετε αυτοπεποίθηση για τον σκοπό της εκστρατείας και για αυτά που λέτε, οι άνθρωποι σίγουρα θα αλληλεπιδρούν. Αν είστε από τους ανθρώπους που μιλάνε στους άλλους με ευκολία τότε υπέροχα, αν όχι, μπορείτε να ξεκινήσετε κάνοντας εξάσκηση μπροστά σε ένα καθρέφτη, μετά μπροστά στην οικογένειά σας και σιγά σιγά μπροστά σε μεγαλύτερο κοινό. Για τους αρχάριους, μπορείτε να μιλήσετε σχετικά με ένα θέμα που ξέρετε καλά και αργότερα ζητήστε από το ακροατήριό σας να διαλέξει ένα άλλο θέμα ή να σας κάνει ερωτήσεις.

Ενεργητική Ακρόαση

Τώρα ξέρετε τι πρέπει να κάνετε για να είστε σε θέση να μιλήσετε μπροστά σε ανθρώπους, αλλά δεν μπορείτε να αγνοείτε παθητικά την ομάδα-στόχο σας ή τους ανθρώπους με τους οποίους συνεργάζεστε. Για το λόγο αυτό είναι αναγκαία δεξιότητα το να είναι κανείς ενεργός ακροατής. Το να ακούτε ενεργά τους ανθρώπους γύρω σας, το να ακούτε τι λένε και πως το λένε, σημαίνει ότι μπορείτε να ανακαλύψετε τα μηνύματα που χρειάζεται να ακούσουν από εσάς. Πρέπει να δώσετε προσοχή όταν οι άλλοι μιλάνε και να σιγουρευτείτε ότι μιλάνε μαζί σας και όχι απλά σε εσάς. Προσέξτε τη γλώσσα του σώματος τους, καθώς μερικές φορές κάποιοι άνθρωποι δεν μπορούν να εκφραστούν κατάλληλα χρησιμοποιώντας λέξεις και έτσι χρησιμοποιούν και το σώμα τους. Έτσι μπορείτε να βελτιώσετε τις εκστρατείες σας.

Δεξιότητες Ανάλυσης

Ερευνώντας τρέχουσες τάσεις και στρατηγικές θα σας βοηθήσει να ανακαλύψετε τι θα δουλέψει καλύτερα ώστε να κατακτήσετε τους στόχους σας. Κάθε μέρα κάτι καινούριο, βελτιωμένο και επικαιροποιημένο προκύπτει, και υπάρχουν πάντα νέες πληροφορίες εκεί έξω, νέες μελέτες περιπτώσεων, ακαδημαϊκά ερευνητικά άρθρα και άρθρα σε εφημερίδες. Αν έχετε βρει το κυρίως θέμα της εκστρατείας σας αλλά χρειάζεστε να βρείτε ποια προσέγγιση θα χρησιμοποιήσετε, υπάρχουν χιλιάδες πηγές που περιμένουν να τις χρησιμοποιήσετε, να εμπνεύσουν την αναζήτησή σας και να γνωρίσετε το θέμα σας. Αρχικά, πριν μιλήσετε μπροστά σε πλήθος, σιγουρευτείτε ότι ξέρετε το ακροατήριό σας κάνοντας μια γρήγορη έρευνα σε ευαίσθητα θέματα για να αποφύγετε συγκρούσεις, ανεπιθύμητα αποτελέσματα, κτλ.

Μαθαίνοντας τη χρήση διαφορετικών καναλιών

Στις μέρες μας, σχεδόν όλοι χρησιμοποιούν το YouTube, το Facebook, το Instagram ή άλλες πλατφόρμες. Για μια επιτυχημένη εκστρατεία, θα πρέπει να ξέρετε ποιο από αυτά να χρησιμοποιήσετε και για ποιο λόγο. Αν θέλετε να μεταφέρετε την εκστρατεία σας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κρατήστε στο πίσω μέρος του μυαλού σας ότι το περιεχόμενο στις πλατφόρμες αυτές δε δημιουργείται με τον ίδιο τρόπο. Αυτό που λειτουργεί για ένα κανάλι ίσως δεν μεταφέρεται το ίδιο καλά σε ένα άλλο. Για

παράδειγμα, τα hashtags είναι εξαιρετικά όταν χρησιμοποιούνται στο Twitter και στο Instagram, αλλά δεν είναι χρήσιμα πολύ στις αναρτήσεις του Facebook. Επίσης χρησιμοποιήστε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που η ομάδα-στόχος σας χρησιμοποιεί για να έχετε μεγαλύτερο αντίκτυπο. Οι νέοι άνθρωποι ηλικίας 14-24 χρησιμοποιούν περισσότερο τους λογαριασμούς του Instagram, άνθρωποι πάνω των 25 μπορεί να είναι πιο ενεργοί στο Facebook. Γνωρίζοντας τις διαφορές μεταξύ των τύπων μηνυμάτων και γενικά των διαφορών ανάμεσα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορεί να σας βοηθήσει να κάνετε το περιεχόμενό σας να ξεχωρίσει.

Εξιστόρηση

Όταν μιλάτε στους ανθρώπους, μη χρησιμοποιείτε μόνο τη λογική αλλά επίσης και μια ποικιλία από συναισθήματα. Θα πρέπει να αφηγείστε με τρόπο που να απευθύνεται στην συναισθηματική πλευρά του ακροατηρίου. Καθώς γράφετε οποιοδήποτε περιεχόμενο, βρείτε ένα τρόπο να συνδέσετε τις ζωές του κοινού σας με την ιδέα σας. Ελάτε αντιμέτωποι με θέματα που βιώνουν και τους δημιουργούν απογοήτευση και πείτε τους πως η οπτική σας πάνω στο πρόβλημα μπορεί να βελτιώσει την κατάσταση τους. Αντί να δίνετε στους ανθρώπους απλές πληροφορίες, χρησιμοποιείτε προσωπικές εμπειρίες.

Πειθώ

Η ικανότητα του να είστε πειστικοί σημαίνει ότι ανάμεσα σε εκατοντάδες ανθρώπους που μιλάνε για διαφορετικές προσεγγίσεις πάνω στο ίδιο θέμα, εσείς πρέπει να έχετε τα επιχειρήματα για να κάνετε τους άλλους να σας ακούσουν. Το μήνυμά σας πρέπει να έχει την ικανότητα να πείθει για τον τρόπο σκέψης σας με τη δύναμη των λέξεων (πείθοντάς τους ότι η δική σας εναλλακτική είναι η καλύτερη). Ίσως είναι χρήσιμο να δημιουργήσετε μια σαφή και συνοπτική ιστορία που θα εξηγήει τα πλεονεκτήματα του τρόπου που σκέφτεστε και κάνετε τα πράγματα.

Το να είστε καλά διαβασμένος

Διαβάστε τι έχουν κάνει ήδη οι γύρω σας. Το να είστε καλά διαβασμένος σε ένα φάσμα ποικίλων θεμάτων, δεν σας βοηθάει μόνο να αυξήσετε τις γενικές σας γνώσεις, αλλά επίσης σας επιτρέπει να δείτε τι δουλεύει και τι όχι. Αυτό είναι πολύ χρήσιμο όταν γράφετε ένα περιεχόμενο ή προετοιμάζετε μια εκστρατεία πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα. Ξεκινήστε από τα μικρά – ίσως να γραφτείτε σε ένα ή δύο blogs και μετά καθώς ξεκινάτε να ενσωματώνετε το διάβασμα στην ρουτίνα σας να προσθέτετε διάφορα βιβλία, περιοδικά και άλλα που καλύπτουν το θέμα σας. Μένετε ενημερωμένοι με τα νέα ή βρείτε ποικίλες ενδιαφέρουσες πηγές. Μπορείτε επίσης να σκεφτείτε να χρησιμοποιήσετε podcasts και βίντεο για την πληροφόρησή σας, μέσα τα οποία αποτελούν εξαιρετικές επιλογές.

Για να συνοψίσουμε: ανάμεσα στις δεξιότητες που χρειάζονται για να χτίσετε μια επιτυχημένη εκστρατεία, μπορούμε να ξεχωρίσουμε 8 οι οποίες είναι απαραίτητες: Επικοινωνία, Ομιλία σε κοινό, Ενεργητική Ακρόαση, Ανάλυση, Γνώση της χρήσης των διαφορετικών μέσων κοινωνικής δικτύωσης, Εξιστόρηση, Πειθώ και Το να είσαι καλά διαβασμένος. Κάθε μια από τις παραπάνω δεξιότητες που αναφέρθηκαν είναι σημαντική ταυτόχρονα όσο ατομικά, στο να είσαι καλύτερος ομιλητής, εργαζόμενος

και άτομο, καθώς επίσης και συνολικά στο χτίσιμο (βήμα βήμα) μιας αποτελεσματικής και πετυχημένης εκστρατείας. Συμπερασματικά, δημιουργώντας μια εκστρατεία από το μηδέν μπορεί να σας βοηθήσει να δημιουργήσετε ένα καινούριο δίκτυο και να ανακαλύψετε πλευρές του εαυτού σας.

Περίληψη

Τι είναι μια εκστρατεία και πως χρησιμεύει στη μάχη κατά της ρητορικής μίσους και του διαδικτυακού εκφοβισμού;

Μια εκστρατεία είναι μια σειρά από επικοινωνιακές εκδηλώσεις με ελάχιστο στόχο το να αλλάξει το μυαλό των ανθρώπων σε ένα συγκεκριμένο θέμα – ο υψηλότερος στόχος είναι να παρακινήσει τους ανθρώπους να αναλάβουν συγκεκριμένη δράση και μέσω αυτού να επιτευχθεί ένας συγκεκριμένος πολιτικός ή οικονομικός στόχος (π.χ. ένας νέος νόμος ενάντια στη ρητορική μίσους).

Τι πρέπει να σκεφτώ όταν σχεδιάζω μια εκστρατεία κατά της ρητορικής μίσους και του διαδικτυακού εκφοβισμού;

Όσον αφορά τον σχεδιασμό μιας καμπάνιας κατά της ρητορικής μίσους ή του διαδικτυακού εκφοβισμού, σας προτείνουμε την λίστα που αναφέρθηκε παραπάνω για δράσεις και πρακτικές προτάσεις (π.χ. το να σκεφτείτε τα επιμέρους στοιχεία της εκστρατείας, το να διεξάγετε μια ανάλυση της κατάστασης, το να συνδυάσετε δραστηριότητα στο διαδίκτυο και εκτός αυτού, το να συμπεριλάβετε ενδιαφέρουσες ανθρώπινες ιστορίες, το να χρησιμοποιείτε εικόνες, το να θυμάστε ότι οι δημόσιες δράσεις συχνά χρειάζονται έγκριση και μην ξεχνάτε να κάνετε αξιολόγηση στο τέλος της εκστρατείας σας) – αυτές οι προτάσεις μπορεί ή και όχι να εφαρμόζονται στη δραστηριότητα σας και γενικά να ταιριάζουν καλύτερα σε μεγαλύτερες εκδηλώσεις.

Που μπορώ να βρω έμπνευση για κατάλληλες εκστρατείες;

Για να βρείτε λίγη έμπνευση, ρίξτε μια ματιά στα παραδείγματα που αναφέρθηκαν πιο πάνω για τις επιτυχημένες εκστρατείες σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

Τι είναι το viral marketing και πως μπορώ να το εφαρμόσω στην εκστρατεία μου;

Το viral marketing, στις μέρες μας, είναι ευρέως διαδεδομένο στη χρήση του για την προώθηση διάφορων προϊόντων, υπηρεσιών, στην προώθηση μιας μάρκας ή διάφορων εκστρατειών. Το όνομα του είναι συνδεδεμένο με τον τρόπο προσέγγισης του ακροατηρίου και την άμεση συμμετοχή του στο διαμοιρασμό του περιεχομένου και του υλικού. Επομένως, το viral marketing έχει προσέγγιση προσανατολισμένη στους πελάτες. Η επιτυχία της viral εκστρατείας εξαρτάται από το κοινό και τη μεταδοτικότητα που τα μέλη του έχουν στους άλλους. Εξαιτίας αυτού πρέπει να δώσουμε προσοχή στο τρόπο που δημιουργούμε περιεχόμενο για να προσεγγίσουμε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους. Δεν υπάρχει στην πραγματικότητα μια χρυσή συνταγή για τη δημιουργία μιας viral εκστρατείας, καθώς κάθε εκστρατεία είναι διαφορετική και χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικά μέσα, βάσει του σκοπού του μηνύματος και της ομάδας-στόχος.

Ποιες δεξιότητες είναι χρήσιμες για τη διεξαγωγή εκστρατείας;

Θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε τις δεξιότητες που χρειάζονται για το χτίσιμο μιας επιτυχούς εκστρατείας στις 8 ακόλουθες: Επικοινωνιακές δεξιότητες, Ομιλία σε κοινό, Ενεργητική ακρόαση, Δεξιότητες ανάλυσης, Γνώση χρήσης διαφορετικών καναλιών, Εξιστόρηση, Πειθώ, Το να είσαι καλά διαβασμένος. Καθένα από τα παραπάνω είναι μια σημαντική δεξιότητα τόσο ατομικά, στο να είσαι πιο επικοινωνιακός σαν εργαζόμενος και σαν άνθρωπος, όσο και για να χτίσεις μια επιτυχημένη εκστρατεία βήμα βήμα. Κλείνοντας, δημιουργώντας μια εκστρατεία από το μηδέν μπορεί να σας βοηθήσει να δημιουργήσετε ένα νέο δίκτυο και να ανακαλύψετε πλευρές του

Τι μικρότερες δράσεις μπορώ να κάνω ενάντια στο μίσος στο διαδίκτυο;

Φυσικά και οι μικρές δράσεις είναι επίσης πολύτιμες – επομένως παραπάνω καταγράψαμε μερικά παραδείγματα από μικρότερες δράσεις όπως η κοινή συμμετοχή σε κατάλληλες διαδηλώσεις, η συλλογή υπογραφών, η παραγωγή βίντεο, podcast ή κόμικ, η δημιουργία μιας φωτογραφικής δράσης ή μιας

σχολικής έκθεσης, η δημιουργία καρτ ποστάλ, φυλλαδίων, αυτοκόλλητων, αφισών, πινάκων ενημέρωσης ή πανό και στο τέλος η αντίδραση στο μίσος με αγάπη και κοινωνικές πράξεις θάρρους.

4.5. Εκπαιδευτικό υλικό για τη ρητορική μίσους και το διαδικτυακό εκφοβισμό

Πιο κάτω, θα βρείτε μερικές προτάσεις εκπαιδευτικού υλικού για τη ρητορική μίσους και το διαδικτυακό εκφοβισμό, οι οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθούν για σχολική και εξωσχολική εργασία.

- Keen, E./Georgescu, M. (2016). Bookmarks. A Manual for combating hate speech online through human rights education. Retrieved 11 Dezember 2020, from <https://rm.coe.int/168065dac7>
Διαθέσιμο σε Αραβικά, Αρμένικα, Ολλανδικά, Αγγλικά, Εσθονικά, Φιλανδικά, Γερμανικά, Ελληνικά, Ουγγρικά, Ιταλικά, Μακεδονικά, Σερβικά, Νορβηγικά, Πολωνικά, Πορτογαλικά, Ρουμανικά, Σλοβάκικα, Ισπανικά, Ουκρανικά.
- Brander, P./De Witte, L./Ghanea, N./Keen, E./Nikitina, A./Pinkeviciute, J. (2020). Compass. Manual for Human Rights Education with Young People. Retrieved 11 Dezember 2020, from <https://rm.coe.int/compass-eng-rev-2020-web/1680a08e40>
Διαθέσιμο σε Δανέζικα, Ολλανδικά, Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Νορβηγικά, Ισπανικά, Σουηδικά
- De Latour, A./Perger, N./Salaj, R./Tocchi, C./Ettema, M. (2017). We can! Taking action against hate speech through counter and alternative narratives. Retrieved 11 December 2020, from <https://rm.coe.int/wecan-eng-final-23052017-web/168071ba08>
Διαθέσιμο σε Ολλανδικά, Αγγλικά, Γαλλικά, Γεωργιανά, Νορβηγικά, Πορτογαλικά, Ισπανικά.
- Das österreichische No Hate Speech Komitee (2019). Materialpaket NO HATE SPEECH. Retrieved 11 Dezember 2020, from <https://www.nohatespeech.at/aktiv-gegen-hass/>
Διαθέσιμο σε Γερμανικά.
- Commonsense.org (2012). Breaking down hate speech. Retrieved 11 Dezember 2020, from <https://www.noblesvilleschools.org/cms/lib07/IN01906676/Centricity/Domain/120/9-12-unit4-breakingdownhatespeech.pdf>
Διαθέσιμο σε Αγγλικά.
- Tony Blair Institut for Global Change (2017). Action against hate speech. A resource for teaching and learning about hate speech. Retrieved 11 Dezember 2020, from <https://generation.global/assets/resources/hate-speech-english.pdf>
Διαθέσιμο σε Αγγλικά.
- Bricks-project.eu (2020). Bricks against hate speech. Workshop concepts. Retrieved 11 Dezember 2020, from https://www.bricks-project.eu/bricks_toolbox/workshop-concepts/
Διαθέσιμο σε Τσέχικα, Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά.
- Saferinternet.at (2021). Hilfreiche Links. Retrieved 09.Februar 2021, from <https://www.saferinternet.at/zielgruppen/lehrende/hilfreiche-links/>
Διαθέσιμο σε Γερμανικά.

5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τι είναι η ρητορική μίσους;

«Ρητορική μίσους» είναι κάθε έκφραση προκατάληψης και μίσους προς τους ανθρώπους, για παράδειγμα εξαιτίας του σεξουαλικού προσανατολισμού τους, της θρησκείας ή του φύλου τους. Υπάρχει μια λεπτή γραμμή ανάμεσα στο τι μπορεί και τι όχι να θεωρηθεί ως «ρητορική μίσους». Όταν αξιολογούμε μεμονωμένες περιπτώσεις, πρέπει να σκεφτούμε το στόχο της ρητορικής μίσους, το περιεχόμενο και τον τόνο του λόγου, το πλαίσιο, την πρόθεση και τον αντίκτυπο. Αυτό δεν είναι χρήσιμο μόνο για να αναγνωρίσουμε το μέγεθος του κινδύνου που χαρακτηρίζει αυτό το λόγο αλλά επίσης χρήσιμο για το σχεδιασμό αντιδράσεων με στόχο τη μείωση του κινδύνου του. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διάδοση της ρητορικής μίσους στη σύγχρονη εποχή και πολλά λόγια μίσους μεταφέρθηκαν από τον “κανονικό” κόσμο στον ψηφιακό.

Τι είναι ο διαδικτυακός εκφοβισμός;

Ενώ συνήθως η ρητορική μίσους στοχεύει σε μια ομάδα ατόμων, ο διαδικτυακός εκφοβισμός συνήθως απευθύνεται σε ατομικό επίπεδο. Αυτά τα μεμονωμένα θύματα αντιμετωπίζουν κακοποίηση για μεγάλη χρονική περίοδο. Η μετάβαση των επιθέσεων εκτός διαδικτύου στο διαδίκτυο δείχνει ότι οι θύτες του διαδικτυακού εκφοβισμού – κυρίως ανάμεσα στους νέους ανθρώπους – είναι συνήθως αυτοί που γνωρίζουν τα θύματά τους από την πραγματική ζωή. Συνεπώς, ο διαδικτυακός εκφοβισμός συχνά αναμειγνύεται με τον εκφοβισμό στην πραγματική ζωή, το οποίο σηματοδοτεί μια σημαντική διαφορά με τη ρητορική μίσους, όπου θύτες και θύματα τις περισσότερες φορές δεν γνωρίζονται από την πραγματική τους ζωή. Γενικά, υπάρχει ένα ευρύ φάσμα τακτικών διαδικτυακού εκφοβισμού και μερικές από αυτές περνάνε ακόμα και το όριο ώστε να θεωρηθούν παράνομη ή εγκληματική συμπεριφορά. Τα θύματα μπορεί να νιώσουν ότι ο διαδικτυακός εκφοβισμός συμβαίνει χωρίς τέλος, χωρίς να αφήνει περιθώριο για διαφυγή. Ο διαδικτυακός εκφοβισμός συμβαίνει κυρίως σε πλατφόρμες κοινωνικών δικτύων, εφαρμογές μηνυμάτων, διαδικτυακά forums, chat rooms και διαδικτυακές κοινότητες παιχνιδιών. Ο ιδιαίτερος κίνδυνος του διαδικτυακού εκφοβισμού είναι η συνέχεια, καθώς η διαδικτυακή επικοινωνία μπορεί να συμβεί 24 ώρες το εικοσιτετράωρο.

ΓΙΑΤΙ πρέπει να καταπολεμήσουμε τη διαδικτυακή ρητορική μίσους και το διαδικτυακό εκφοβισμό;

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορεί να οδηγήσει σε πολλές αρνητικές συνέπειες για τα θύματα όπως ψυχικά, συναισθηματικά και σωματικά προβλήματα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορεί να οδηγήσει ακόμα και σε αυτοκαταστροφικές πράξεις ή αυτοκτονία.

Η διαδικτυακή ρητορική μίσους οδηγεί όχι μόνο σε σοβαρή βλάβη στην πραγματική ζωή σε ατομικό επίπεδο αλλά και σε επίπεδο κοινωνίας ως σύνολο, αφού ενθαρρύνει ρατσιστικές τάσεις και άλλες μορφές διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένου της σωματικής βίας. Για αυτόν τον λόγο δεν πρέπει να υπάρχει ανοχή στη διαδικτυακή ρητορική μίσους και στο διαδικτυακό εκφοβισμό αλλά θα πρέπει να καταπολεμηθούν.

ΠΩΣ οι εργαζόμενοι με τη νεολαία και οι ακτιβιστές νεολαίας μπορούν να τα καταπολεμήσουν;

1) Προωθήστε την ενσυνειδητότητα και τον αυτοέλεγχο

Η ενσυνειδητότητα και ο αυτοέλεγχος είναι ισχυρά εργαλεία κατά του μίσους γιατί βελτιώνουν την αυτοεκτίμηση, την αυτοεπίγνωση και την ενσυναίσθηση και δημιουργούν την ικανότητα να διαχειρίζεσαι συμπεριφορές και συναισθήματα. Αυτό σημαίνει ότι μπορούν να μειώσουν το μίσος και να βοηθήσουν στην διαχείριση του αποτελεσματικά. Συνεπώς, θα πρέπει να προωθούνται ανάμεσα στους νέους μέσω της δημιουργίας προτύπων, δίνοντας ευκαιρίες να εξασκήσουν της ενσυνειδητότητα τους και τις δεξιότητες αυτοελέγχου, με την παρακολούθηση και την προώθηση της προόδου που έχουν κάνει, εκπαιδύοντας τους στο πως, γιατί και πότε να χρησιμοποιούν αυτές τις δεξιότητες, το να είναι άτομα επαφής και να προσφέρουν σχέσεις εμπιστοσύνης, δομώντας το περιβάλλον για να κάνουν τον αυτοέλεγχο ευκολότερο, μειώνοντας τις ευκαιρίες για επικίνδυνη

συμπεριφορά, τονίζοντας τις επιπτώσεις της κακής λήψης αποφάσεων και μειώνοντας την ένταση των συναισθηματικών συγκρούσεων.

2) Χρησιμοποιείτε την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα και την ψηφιακή εργασία με τη νεολαία ως εργαλεία κατά του μίσους

Επίσης, οι έννοιες της εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα και της ψηφιακής εργασίας με τη νεολαία μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους εργαζόμενους με τη νεολαία για την ενδυνάμωση των νέων ανθρώπων μέσω της συμμετοχής και της λήψης πρωτοβουλιών κατά του μίσους. Η ψηφιακή εργασία με τη νεολαία σημαίνει προληπτική χρήση ή αντιμετώπιση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και της τεχνολογίας σε αυτή και μπορεί να συμπεριληφθεί σε κάθε περιβάλλον εργασίας με τη νεολαία. Η εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα, από την άλλη, σκοπεύει στο να εφοδιάσει με γνώση, δεξιότητες και κατανόηση, να εξελίξει τη διάθεση και τη συμπεριφορά και να ενδυναμώσει τους ανθρώπους να συνεισφέρουν στο στήσιμο και την υπεράσπιση μιας κοινής κουλτούρας ανθρώπινων δικαιωμάτων στην κοινωνία, με σκοπό την προώθηση και τη προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Ο συνδυασμός της ψηφιακής εργασίας με τη νεολαία με την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα είναι το κλειδί για να αποφευχθεί η διαδικτυακή ρητορική μίσους και είναι απαραίτητο συστατικό για να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και να δώσει τη δύναμη στους νέους ανθρώπους να συνδέονται στο διαδίκτυο με υπεύθυνο τρόπο. Δεδομένου ότι η ρητορική μίσους θεωρείται πρωτίστως ένα ζήτημα ανθρώπινων δικαιωμάτων, η προσέγγιση που χρησιμοποιείται στην ψηφιακή εργασία με τη νεολαία θα πρέπει επίσης να βασίζεται στις θεμελιώδεις αρχές και τα στάνταρ των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

3) Χρησιμοποιείτε τις αυξανόμενες ευκαιρίες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και τη δύναμη της αυτοοργάνωσης κατά του μίσους

Υπάρχουν πολλοί αποτελεσματικοί τρόποι της μείωσης του επιβλαβούς περιεχομένου και των καταστροφικών του συνεπειών. Κάποιος μπορεί να προσπαθήσει να πείσει τους ανθρώπους να σταματήσουν να αναρτούν τέτοιο περιεχόμενο ή να υποστηρίξουν αυτούς που δέχτηκαν επίθεση με χρήση τέτοιου περιεχομένου. Οι νόμοι και οι κανονισμοί είναι μόνο ένα κομμάτι του παζλ και τα θετικά σχόλια και οι δηλώσεις δεν είναι επίσης αρκετά. Αν θέλετε να αντιδράσετε στο μίσος, χρειάζεται η προσπάθειά σας. Σε αντίθεση με τη ρητορική μίσους, θα πρέπει να καταπιέσετε το θυμό σας ή τα αισθήματα μίσους όταν πάρετε την απόφαση να αντιδράσετε και να προβείτε σε μια πράξη αντιπαράθεσης και θα πρέπει να συγκρατήσετε την παρορμητικότητα σας, την τρυφερότητα σας ή τον τόνο με μίσος. Βασικές αρχές για να έχετε στο μυαλό σας όταν αναγνωρίζετε και ανταποκρίνεστε στη ρητορική μίσους είναι το να διδάξετε ενσυναίσθηση και συναισθηματική παιδεία, το να μιλάτε για την ύπαρξη και τις επιπτώσεις της ρητορικής μίσους, το να αναγνωρίζετε το συναισθηματικό κόστος και να είστε υποστηρικτικοί, το να είστε ενημερωμένοι για τα αίτια και τα σημάδια της ριζοσπαστικοποίησης της ψηφιακής παιδείας – να έχετε κριτική σκέψη και να επιβεβαιώνετε τις πηγές σας, το να αναφέρετε το μίσος και να ευαισθητοποιείτε. Αν και το κράτος και οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης έχουν πλαίσια για τη ρύθμιση της ρητορικής μίσους, δεν εξυπηρετούν μεγάλο σκοπό εκτός και αν αφυπνίσουν τη συνείδηση των ανθρώπων. Είναι ευθύνη όλων μας, όσων χρησιμοποιούμε το διαδίκτυο, το να παράγουμε και να καταναλώνουμε περιεχόμενο ως ευσυνείδητοι πολίτες και όχι απλώς ως καταναλωτές με δεμένα μάτια. Για να αποτρέψουμε, αληθινά, περιστατικά ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο, υπάρχει η ανάγκη για μια τεράστια εκστρατεία ευαισθητοποίησης των ατόμων στη χρήση των κοινωνικών δικτύων η οποία θα τους βοηθήσει να καταλάβουν τις διαφορές ανάμεσα στον ελευθερία λόγου και τη ρητορική μίσους.

4) Εκστρατεία κατά του μίσους στο διαδίκτυο.

Μια εκστρατεία είναι μια σειρά από επικοινωνιακές εκδηλώσεις με ελάχιστο στόχο να αλλάξει τα μυαλά των ανθρώπων πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα. Ο υψηλότερος στόχος είναι να παρακινήσει τους ανθρώπους να αναλάβουν μια συγκεκριμένη δράση και μέσα από αυτό να επιτευχθεί ένα συγκεκριμένος στόχος.

Όταν οργανώνετε μια εκστρατεία κατά της ρητορικής μίσους και του διαδικτυακού εκφοβισμού, ελέγξτε τη λίστα στο κεφάλαιο 4 για δράσεις και πρακτικές προτάσεις (για παράδειγμα να σκεφτείτε τα επιμέρους στοιχεία της εκστρατείας, να διεξάγετε μια ανάλυση κατάστασης, να συνδυάσετε δραστηριότητα στο διαδίκτυο και εκτός αυτού, να συμπεριλάβετε ενδιαφέρουσες ανθρώπινες ιστορίες, να χρησιμοποιήσετε εικόνες, να θυμάστε ότι οι δημόσιες δράσεις συχνά χρειάζονται έγκριση και μην ξεχνάτε να κάνετε αξιολόγηση στο τέλος της εκστρατείας σας). Αυτές οι προτάσεις μπορεί να εφαρμόζονται ή όχι στη δική σας δραστηριότητα και γενικά ίσως να ταιριάζουν καλύτερα σε μεγαλύτερες εκδηλώσεις. Φυσικά μικρότερες δράσεις έχουν επίσης αξία! Επομένως καταγράψαμε μερικά παραδείγματα από μικρότερες δράσεις όπως η κοινή συμμετοχή σε κατάλληλες διαδηλώσεις, η συλλογή υπογραφών, η παραγωγή βίντεο, podcast ή κόμικ, η δημιουργία μιας φωτογραφικής δράσης ή μιας σχολικής έκθεσης, η δημιουργία καρτ ποστάλ, φυλλαδίων, αυτοκολλητών, αφισών, πινάκων ενημέρωσης ή πανό. Για να εμπνευστείτε λίγο, κοιτάξτε στα παραδείγματα που αναφέρθηκαν πιο πριν, για πετυχημένες εκστρατείες σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

Επιπρόσθετα, σας συστήνουμε να χρησιμοποιήσετε το viral marketing για να προωθήσετε την καμπάνια σας. Το viral marketing είναι μια προσέγγιση πελατοκεντρική. Η επιτυχία μιας viral καμπάνιας εξαρτάται από κοινό και την μετάδοση της στους άλλους. Αξίζει να δώσετε προσοχή στο πως δημιουργείτε το περιεχόμενο ώστε να προσεγγίσετε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους. Το viral marketing φαίνεται δύσκολο, αλλά κάνοντας το περιεχόμενο ελκυστικό και εύκολο στο να μοιραστεί, χρησιμοποιώντας τα σωστά κανάλια και σχεδιάζοντας το έτσι ώστε να προκαλεί συζητήσεις, μπορεί να είναι πολύ αποτελεσματικό.

Τώρα ξέρετε τι είναι μια εκστρατεία και πως να την οργανώσετε, αλλά ακόμα αναρωτιέστε ποιες δεξιότητες και ικανότητες είναι σημαντικές για την επιτυχία της καμπάνιας; Η απάντηση σε αυτή την ερώτηση μπορεί να συνοψιστεί στις παρακάτω 8 ικανότητες και δεξιότητες: Επικοινωνιακές δεξιότητες, Ομιλία σε κοινό, Ενεργητική Ακρόαση, δεξιότητες Ανάλυσης, Γνώση της χρήσης των διαφορετικών μέσων κοινωνικής δικτύωσης, Εξιστόρηση, Πειθώ και Το να είσαι καλά διαβασμένος. Κάθε μια από αυτές τις 8 δεξιότητες είναι σημαντική τόσο ατομικά, για να είσαι καλύτερος επικοινωνιακά, σαν εργαζόμενος και άνθρωπος, αλλά και στο στήσιμο μιας πετυχημένης εκστρατείας ενάντια στο μίσος.

Τώρα είστε έτοιμοι για τη δράση του Hatebusting και σας ευχόμαστε να έχετε μεγάλη επιτυχία!

εικόνα 11

6. ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Εργασία 1: Μάθετε για τη διαδικτυακή ρητορική μίσους και τον διαδικτυακό εκφοβισμό

- Διαβάστε τον οδηγό του Hatebusters και απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:
- Τι είναι η διαδικτυακή ρητορική μίσους και ο διαδικτυακός εκφοβισμός και τι αρνητικές συνέπειες μπορεί να έχουν;
- Τι μπορείτε να κάνετε για τη καταπολέμηση του μίσους στο διαδίκτυο;

Εργασία 2: Ας αναλάβουμε δράση ενάντια στο διαδικτυακό μίσος

Σχεδιάστε μια δράση κατά του διαδικτυακού μίσους στο σχολείο ή στο κέντρο νεολαίας!

Εργασία 3: Μοιράσου τη γνώση σου με άλλους

Μιλήστε σε άλλους για την διαδικτυακή ρητορική μίσους και τον διαδικτυακό εκφοβισμό και μοιραστείτε τη γνώση σας μαζί τους.

Εργασία 4: Βοηθήστε μας να διαδώσουμε τον Οδηγό του Hatebusters

Μοιραστείτε τον οδηγό του Hatebusters στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στείλτε το σε άτομα που ενδιαφέρονται για το θέμα ή ίσως υπήρξαν θύματα ή θύτες διαδικτυακής ρητορικής μίσους και/ή διαδικτυακού εκφοβισμού.

7. ΠΗΓΕΣ

2. Εισαγωγή στον οδηγό του Hatebusters

- Organization for Security and Cooperation in Europe, 2020. Hate Crime Report 2020. Retrieved 7. Oktober 2020 from <https://www.osce.org/>

3. Διαδικτυακή Ρητορική Μίσους και Διαδικτυακός Εκφοβισμός

- Article 19. (2015). 'Hate Speech' Explained Toolkit. Retrieved 8. Oktober 2020 from <https://www.article19.org/resources/hate-speech-explained-a-toolkit/>
- Byrne, J., Long, J., IGLYO On Online Hate Speech, IGLYO, 2013. Retrieved 8. Oktober 2020 from: <http://www.iglyo.com/wp-content/uploads/2014/01/Online-Hate-Speech-WEB.pdf>
- COUNCIL OF EUROPE – Committee of Ministers. (1997). Recommendation No. R (97) 20 of the committee of ministers to member states on "hate speech", (pp. 106-108). Retrieved 8. Oktober 2020 from <https://rm.coe.int/1680505d5b>
- Dangerous Speech Project. (2020). Dangerous Speech: A Practical Guide. Retrieved 8. Oktober 2020 from <https://dangerousspeech.org/guide/>
- Elster N., "More than hurt feelings: The Real Danger of Hate Speech", Retrieved 8. Oktober 2020 from: <https://impakter.com/hurt-feelings-real-danger-hate-speech/>
- Keen, E., Georgescu, M., & Gomes, R. (2016). Bookmarks: manual for combating hate speech online through human rights education. Bookmarks. Strasbourg: Council of Europe. Retrieved 8. Oktober 2020 from <https://rm.coe.int/168065dac7>
- Miller, C. (2016). Xenophobia on Twitter: tracking abuse in the wake of Brexit. R Retrieved 13. Oktober 2020 from <https://www.wired.co.uk/article/eu-referendum-brexite-xenophobia-twitter-data>
- Smith, A. (2019). Trump says congresswomen of color should 'go back' and fix the places they 'originally came from. Retrieved 8. Oktober 2020 from <https://www.nbcnews.com/politics/donald-trump/trump-says-progressive-congresswomen-should-go-back-where-they-came-n1029676>
- Titley, G., Keen, E., & Földi, L. (2014). Starting points for combating hate speech online. Council of Europe. Retrieved, 7 October 2020, from https://mbn.rmzk.sk/wp-content/uploads/2019/07/Starting-Points-for-Combating-Hate-Speech-Online_Ed.-2014.pdf.pdf
- UNICEF. (2020). Cyberbullying: What is it and how to stop it. Retrieved 8. Oktober 2020 from <https://www.unicef.org/end-violence/how-to-stop-cyberbullying>
- U.S. Department of Health and Human Services. (2020a). Cyberbullying Tactics. Retrieved 3. Oktober 2020 from <https://www.stopbullying.gov/cyberbullying/cyberbullying-tactics>
- U.S. Department of Health and Human Services. (2020b). Prevent Cyberbullying. Retrieved 3. Oktober 2020 from <https://www.stopbullying.gov/cyberbullying/prevention>
- U.S. Department of Health and Human Services. (2020c). What Is Cyberbullying? Retrieved 3. Oktober 2020 from <https://www.stopbullying.gov/cyberbullying/what-is-it>

- Smith, A. (2019). Trump says congresswomen of color should 'go back' and fix the places they ,originally came from. Retrieved 3. Oktober 2020 from <https://www.nbcnews.com/politics/donald-trump/trump-says-progressive-congresswomen-should-go-back-where-they-came-n1029676>
- Zick, A., Wolf, C., Küpper, B., Davidov, E., Schmidt, P., & Heitmeyer, W. (2008). The Syndrome of Group-Focused Enmity: The Interrelation of Prejudices Tested with Multiple Cross-Sectional and Panel Data. Journal of Social issues, 64(2), 363-383. Retrieved 8. Oktober 2020 from doi.org/10.1111/j.1540-4560.2008.00566.x

4.1. Ενσυνειδητότητα και αυτοέλεγχος

- Ackermann, C. (2020). What is Self-Regulation? (+95 Skills and Strategies). PositivePsychology.com. Retrieved 7. Oktober 2020 from <https://positivepsychology.com/self-regulation/>
- Center for adolescent studies (2020). Why Mindfulness is a Good Skill for Teens to Learn | Center for Adolescent Studies. Centerforadolescentstudies.com. Retrieved 7. Oktober 2020 from <https://centerforadolescentstudies.com/why-mindfulness-is-a-good-skill-for-teens-to-learn>
- Geisler, U., & Muttonhammer, J. (2016). Ciando.com. Retrieved 7. Oktober 2020 from http://www.ciendo.com/img/books/extract/3955714438_lp.pdf
- Pettinelli, M. (2016). OpenStax CNX. Cnx.org. Retrieved 7. Oktober 2020 from <https://cnx.org/contents/zBRs9vY@26.1:Go3-qeBU@5/Self-Regulation-A-Definition-and-Introduction>
- Project „MIND FULNESS“. (2018). Salto-youth.net. Retrieved 7. Oktober 2020 from https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2052/Mindfulness%20booklet%20-%20A%20toolkit%20for%20youth%20workers.pdf

4.2. Εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα και ψηφιακή εργασία με τη νεολαία

- Introducing human rights education. Compass: Manual for Human Rights Education with Young people. (2020). Retrieved 24. Juli 2020 from <https://www.coe.int/en/web/compass/introducing-human-rightseducation#:~:text=Article%2026%20of%20the%20Universal,human%20rights%20and%20fundamental%20freedoms>
- Developing digital youth work – An agile mindset is crucial - Youth - European Commission. Youth European Commission. (2020). Retrieved 5 August 2020 from https://ec.europa.eu/youth/news/developing-digital-youth-work-%E2%80%93-agile-mindset- crucial_en
- Digitalyouthwork.eu. (2020). Retrieved 3. Juli 2020 from <https://www.digitalyouthwork.eu/wp-content/uploads/sites/4/2019/09/european-guidelines-for-digital-youth-work-web.pdf>

4.3. Αυξημένη ευκαιρία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και η δύναμη της αυτοοργάνωσης ενάντια στο μίσος

- Bojarska K.(2017). The dynamics of Hate Speech and Counter Speech in the Social Media, Summary of Scientific Research, Retrieved 3. September 2020 from <https://cihr.eu/wp-content/uploads/2018/10/The-dynamics-of-hate-speech-and-counter-speech-in-the-social-media-English-1.pdf>
- Jung R.H. (2010). Self-organization. In: Anheier H.K., Toepler S. (eds) International Encyclopedia of Civil Society. Springer, New York, NY. Retrieved 3. September 2020 from https://doi.org/10.1007/978-0-387-93996-4_87

- kidshelpphone. (2020). Helping young people recognize and respond to online hate [Ebook] (1st ed., pp. 1-2). Retrieved 9. Dezember 2020 from <https://kidshelpphone.ca/wp-content/uploads/Online-Hate-2020-EN-FINAL.pdf>
- Piyushi, J. (2018). Social Media: Impact on human behavior and society. Retrieved 19. Dezember 2020 from <https://www.linkedin.com/pulse/social-media-impact-human-behavior-society-piyushi-jain>
- Wortham, J. (2013). Facebook Made Me Do It. Nytimes.com. Retrieved 16. September 2020 from <https://www.nytimes.com/2013/06/16/sunday-review/facebook-made-me-do-it.html>
- European Commission against Racism and Intolerance. (2020). Combating Hatespeech. Rm.coe.int. Retrieved 8. Oktober 2020 from <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-15-key-topics-combating-hate-spe/16808b763a>

4.4. Διεξάγοντας μια εκστρατεία κατά του μίσους

- campaignstrategy.org (2020). Retrieved 13. Oktober 2020 from http://campaignstrategy.org/advanced_tips.php
- De Latour, A./Perger, N./Salaj, R./Tocchi, C./Otero, P. (2017). Retrieved 13. Oktober 2020 from https://www.nohatespeech.at/wp-content/uploads/2017/05/WeCANmanual_FINAL_MAJ17032017.pdf
- mojafirma.infor.pl (n.d.). Retrieved 13. Oktober 2020 from <https://mojafirma.infor.pl/e-firma/reklama-w-internecie/243932,Na-czym-polega-viral-spohttps://>
- En.wikipedia.org (2020). Retrieved 14. Juli 2020 from https://en.wikipedia.org/wiki/Viral_marketing
- marketing-schools.org. (n.d.). Retrieved 14. Juli 2020 from <https://www.marketing-schools.org/types-of-marketing/viral-marketing.html>
- Youtube.com (2018). Retrieved 14. Juli 2020 from <https://www.youtube.com/watch?v=WTduMpfNIMo>
- outube.com (2016). Retrieved 14. Juli 2020 from <https://www.youtube.com/watch?v=tU5Rnd-HM6A>
- Youtube.com (2017). Retrieved 14. Juli 2020 from <https://www.youtube.com/watch?v=WTduMpfNIMo>
- entrepreneur.com (2018). Retrieved 14. Juli 2020 from <https://www.entrepreneur.com/slideshow/313584>
- Youtube.com (2013). Retrieved 14. Juli 2020 from https://www.youtube.com/watch?time_continue=180&v=XpaOjMXyJGk&feature=emb_title
- Roberts, S., 2020. Viral Marketing Examples: 6 Great Campaigns And Their Effects. Retrieved 14. Juli 2020 from <https://www.cyberclick.net/numericalblogen/viral-marketing-examples-6-great-campaigns-and-their-effects>

- poradnikprzedsiębiorcy.pl (2018). Retrieved 14.Juli 2020 from <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-marketing-wirusowy-najciekawsze-przyklady>
- poradnikprzedsiębiorcy.pl (2017). Retrieved 14.Juli 2020 from <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-czym-sa-virale>
- Gołębicka, A. (2020). Muzeum Powstania Warszawskiego On Facebook Watch. Retrieved 14.Juli 2020 from https://www.facebook.com/watch/live/?v=205024910577692&ref=watch_permalink
- Friedrich, F., Buchner, M., & Kunkel, D. (2007). Forschungsjournal.de. Retrieved 7.Oktober 2020 from http://forschungsjournal.de/sites/default/files/archiv/FJNSB_2007_3.pdf#page=27
- UN Women (2020). Endvawnow.org. Retrieved 7.Oktober 2020 from <https://www.endvawnow.org/en/articles/1207-campaigning-tactics-and-techniques.html>
- UN Women (2012). Endvawnow.org. Retrieved 7.Oktober 2020 from <https://www.endvawnow.org/en/articles/1153-lessons-on-planning-and-implementation-.html>
- campaignstrategy.org (2020). Retrieved 7.Oktober 2020 from http://campaignstrategy.org/advanced_tips.php
- The 50 Most Essential Marketing Skills You Need to Be Successful in 2020. (2020). Retrieved 16. September 2020 from <https://coschedule.com/blog/marketing-skills/>
- 7 Invaluable Marketing Skills That Help Teams Produce Consistently Great Content. (2018) Retrieved 16.September 2020 from <https://buffer.com/resources/marketing-skills/>
- How to Create a Social Media Strategy in 8 Easy Steps. (2020). Retrieved 16.September 2020 from <https://blog.hootsuite.com/how-to-create-a-social-media-marketing-plan/>

4.5. Εκπαιδευτικό υλικό για την ρητορική μίσους και τον διαδικτυακό εκφοβισμό για σχολική και εξωσχολική εργασία με τη νεολαία

- Keen, E./Georgescu, M. (2016). Bookmarks. A Manual for combating hate speech online through human rights education. Retrieved 11.Dezember 2020 from <https://rm.coe.int/168065dac7>
- Brander, P./De Witte, L./Ghanea, N./Keen, E./Nikitina, A./Pinkeviciute, J. (2020). Compass. Manual for Human Rights Education with Young People. Retrieved 11.Dezember 2020 from <https://rm.coe.int/compass-eng-rev-2020-web/1680a08e40>
- De Latour, A./Perger, N./ Salaj, R./Tocchi, C./Ettema, M. (2017). We can! Taking action against hate speech through counter and alternativenarratives. Retrieved 11.Dezember 2020 from <https://rm.coe.int/wecan-eng-final-23052017-web/168071ba08>
- The Austrian No Hate Speech Komitee (2019). Materialpaket NO HATE SPEECH. Retrieved 11. Dezember 2020 from <https://www.nohatespeech.at/aktiv-gegen-hass/>
- Commonsense.org (2012). Breaking down hate speech. Retrieved 11.Dezember 2020 from <https://www.noblesvilleschools.org/cms/lib07/IN01906676/Centricity/Domain/120/9-12-unit4-breakingdownhatespeech.pdf>

- Tony Blair Institut for Global Change (2017). Action against hate speech. A resource for teaching and learning about hate speech. Retrieved 11.Dezember 2020 from <https://generation.global/assets/resources/hate-speech-english.pdf>
- Bricks-project.eu (2020). Bricks against hate speech. Workshop concepts. Retrieved 11.Dezember 2020 from https://www.bricks-project.eu/bricks_toolbox/workshop-concepts/

8. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

1. Photo by [Kat J](#) on [Unsplash](#)
2. Photo by [Jon Tyson](#) on [Unsplash](#)
3. Photo by [Canva Studio](#) from [Getty Images](#)
4. Photo by [Canva Studio](#) on [Getty Images](#)
5. Photo by [Pixabay](#) on [Pexel](#)
6. Photo by [Canva Studio](#) on [Getty Images](#)
7. Screenshot. Retrieved 20 October 2020, from <https://www.youtube.com/watch?v=tU5Rnd-HM6A>
8. Screenshot. Retrieved 20 October 2020, from <https://www.youtube.com/watch?v=tU5Rnd-HM6A>
9. Screenshot. Retrieved 20 October 2020, from <https://www.youtube.com/watch?v=ovY6yjTe1LE>
10. Screenshot. Retrieved 20 October 2020, from <https://www.youtube.com/watch?v=ovY6yjTe1LE>
11. Photo by [DESIGNECOLOGIST](#) on [Unsplash](#)

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή αυτής της έκδοσης δεν αποτελεί έγκριση του περιεχομένου, που αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.